

AREGCEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VIII. KER. ROKK SZILARD-UTCA 19
SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 443-26, JOZS. 334-42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 8 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1,20 líra, 2 francia frank

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASARNAI DELUTANTÓR REGGELIG: JOZSEF 393-30, JOZSEF 319-16

VI. évfolyam

Budapest, 1927 augusztus 8

32. szám

Gróf Széchenyi László washingtoni követünket és Wenckheim Antalnét vasárnap hajnalban súlyos autószerencsétlenség érte a Svábhegyen

A Nemzeti Kaszinó autójával befordultak az árokba, az autót összetörött, erősen vérző utasait Dr. Révész Sándor operatőr, aki néhány pillanattal később érkezett a szerencsétlenség színhelyére, találta meg és szállította be a Fásor-szanaszatóriumba

Széchenyi László gróf veszélyes sérüléseket szenvedett a balszemén és Grosz Emil egyetemi tanár, aki a gróft vasárnap hajnali öt órakor megoperálta, csak ma fogja megállapítani, hogy a szem megmenthető-e vagy sem

Wenckheim grófné, akit vasárnap hajnalban szintén megoperáltak, az operáció után elhagyta a szanaszatóriumot

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap, a déli órákban futótüzeként terjedt el a fővárosban a hír, hogy

gróf Széchenyi Lászlót, Magyarország amerikai követét és egy Wenckheim grófnét a szombatól vasárnapra virradó éjszakai folyamán a Svábhegyen súlyos autószerencsétlenség érte, amelynek következtében gróf Széchenyi egyik szemét elvesztette.

A Reggel munkatársa néhány perccel azután, hogy a hír tudomására jutott, megállapította, hogy a híresztelések, sajnos, nem túlzottak:

gróf Széchenyi László balszemét az éjszakai autókatasztrófiánál valóban olyan súlyos sérülés érte, hogy azt a szemét az orvosi tudomány aligha fogja megmenthetni.

Részletes tudósításunk a mélyen fájhalható éjszakai autókatasztrófiáról itt következik:

Gróf Széchenyi László, Magyarország washingtoni követe, aki két héttel ezelőtt érkezett az Egyesült Államokból Magyarországra, szombati este a Park-klubban elköltött vacsora után társaságával, amelynek tagjai a pesti arisztokraták társaság két ismert és érdekes szép-sége, gróf Wenckheim Antalnét, gróf Zichy Ádám leánya és Chamaraix grófné, született Károlyosnői Menni grófnő, továbbá báró Schell Pál voltak, átment a Stefánia-úti Admiral-borba, ahol a gróf és társasága körülbelül 35 óráig szórakoztak. Fel háromkor az előkelő társaság elhagyta a bár helyiségét és beszállt a rájuk várakozó csukott autóba, amely a Nemzeti Kaszinó tulajdona. Széchenyi gróf az autóba való beszállás után följármotta társaságának, hogy egyenként lakásukra szállítsák őket. Így legelőször Chamaraix grófnét tette le a Park-klub épülete mellett levő palotijára, azután, Schell bárót szállította haza Rakóczi-utí lakására, majd Wenckheim grófnét a további indult, hogy fölolvgye a Svábhegyen

levő villájába. Az autó, amely mindössze két hete került a Nemzeti Kaszinó tulajdonába s amelynek sofőrije, Wachtelschneider Robert, régi, megbízható alkalmazottja a kaszinónak, körülbelül 30-35 kilométeres tempóban vágott neki a svábhegyi útnak s a Svábhegy második nagy kanyarulatáig simán vette az utat, annyival is inkább, minthogy idáig egyetlen szembejövő autóval sem találkozott. Ennek a kanyarulatnál azonban a Széchenyi grófok autója elé hirtelen egy másik autó került, amely a szabályos értelmében egy pillanatra megállította reflektorait. A sofőr, akit az autó fölbukása váratlanul ért s a reflektorfénytől is kóprázó szemekkel rántott egyet a kormánykeréken, hogy a szembejövő autót kikérje.

Ebben a pillanathban a keesi a magas útról lefordult az árokba s utasait a szó szoros értelmében maga alá temette.

Jajveszékélés, ivogósörömpölés, segítségkiáltás hangzott azonnal az árokból. Néhány pillanattal később érkezett le a Svábhegyről egy másik autó, amelyben dr. Révész Sándor operatőr ült. Az orvos és sofőrije azonnal figyelmeztettek a jajaására:

— Jaj, a gróf ur! — ordította egy férfhang — segítség, segítség!

Az orvos természetesen azonnal megállította autóját és a sofőrrel együtt segítségükre sietett a szerencsétlenül járt utasoknak, akiket még a helyszínén első segélyben részesített. Rögtön konstatació, hogy Széchenyi László gróft, aki azonnal bemutatkozott.

rendkívül súlyos sérülés érte a balszemén, a vele levő Wenckheim grófnét pedig az állán, míg a sofőr különösen belső fájdalmaokról panaszkodott. A szerencsétlenül jártakat sofőrije segítségével beemelte az autójába, majd megkérdezte a gróft, hogy hová szállítsa őket. Széchenyi gróf kivánságára azután mind a három sebesülttel a Fásor-szanaszatórium felé

Amíg egy Bárczy Pista eljut idáig

Nem is mondom, hogy akkor lássam, amikor a hátam közepét. Ugyis előbb látom: a polgármesteri szék és a Beszkárt elnöki széke között, a pad alatt. Egyremegy. Bárczy István boldog ember, harmonikus lélek. Hogyne, amikor politikai létere hiányzik a politikai Jelkiismerete, nincsenek skrupulusai, meggyőződése pedig sohasem volt. Nagy, főr ez, uraim, pláne, ha azzal a gyermeki kedéllyel párosul, amely Istvánunkat, tul a hatvan éven is Pistává édesíti. Es így, bár híre, neve, rangja egy elsüllyedt nagy világ, illuzióját személyesíti meg, nimbusát viseli, voltaképen ő a sivar jelen őse, törpe korunk hőse. Bárczy politikailag nulla volt; igazságügyminiszter lett a kurzus mézeshetében, mint a haladó szellemű polgárság és munkásság delegáltja; nemzetgyűlési képviselő egyedül és kizárólag Vázsonyi Vilmos kegyelméből; országgyűlési képviselő sok éjszakai pityergés után, amíg végre Rassay, ráirta nevét az északi kerület ellenzéki listájára. A böles rabbi azt mondaná Bárczy pályafordulására: „Legyen az ő belépése olyan nyereség a jobboldalnak, mint amilyen veszteség az ő kilépése a baloldalnak!” A jó urt alig láttuk a parlamentben. Soha, amikor dolgozni kellett, soha, amikor legény kellett a szakadó gátra, soha, amikor nem volt rezon mutatkozni, mert hívősődött a Ház atmoszférája és holmi politikai náthától lehetett tartani. Bárczy Pista ilyenkor föltúrta a gallériját, a kalapját a szemébe huzta és anekdotázott, vagy rádiómuzsikát hallgatott. Oh, ő sohasem esofirozta magát! Képviselői szereplése eddig abban merült ki, hogy fölvette a 9 milliót fizetését és a képviselői trafikból szerezte be szivarszükségletét. A legszokébb pápai szivarokat. És, aki a szókéi szereti, rossz ember nem lehet. Most bizonyára elbucuszik a honatyai fizetéstől és az oly ropogos pápai szivaroktól, amelyek törvényhozói működésének lényegét, célját és tartalmát adták. Erre vall, hogy chassé crois-át nem is tartotta szükségesnek megindokolni. Pedig Adamtól, aki direkt a paradicsomból lépett ki és nem is önként, napjainkig csak így alaszolgálja, egyetlen státuszférfi, vagy népképviselő sem hagyta ott a hitét, az ágvét, amire fölcsükdött, amit a közügyre előtti nyilatkozatával pesztelt meg. Indokolást várnak a választók tizezrei, kegyelmes ur. Az a híre, hogy azért lép át a kormánypartra, mert annak idején a polgármesterválasztáson (amelyben az ellenzék belevitte az egész erkölcsi tőkéjét, oly megrendítően ragaszkodott Bárczy a polgármesterséghez), szóval, hogy akkor az ellenzékben némely szegénylegények cserbenhagyták a lobogót. Tetszik érteni? Most tehát Bárczy Pista utánuk megy a tulso partra azoknak, akik cserbenhagyták és itt-hagyja csufosan azokat, akik kitartottak mellette. Sok tehetetlenségnek, romlásnak, bomlásnak, férfiatlanságnak, cinizmusnak, letörtségnek kell egy országban és egy közéletben az arokszéleken összegyülni, amíg ilyen derisen lehet mulni, felelősségnek hátat fordítani. Isten vele, István.

hajlatot, ahol rendkívüli konsternációt kellett a hajnali sebesültek megrögzése. Itt dr. Révész azonnal kezelésbe vette és bekötözte a sebesülteket, majd **miután Széchenyi gróf sebesülésére a sanatóriumban megjelent vizsgálat szerint is rendkívül súlyosnak mutatkozott,**

azonnal autót küldtek Grósz Emil egyetemi tanár lakására,

akinek telefonja ki volt kapcsolva és így a szerencsétlenségről nem tudták telefonon értesíteni. Grósz tanár 4 óra után néhány perccel érkezett meg a Fásor-sanatóriumba, ahol Széchenyi gróftól azonnal megvizsgálta

és föltépett szemhéját a vizsgálat után néhány órával összevarrta.

A tanár 5 óra után távozott a sanatóriumból azzal, hogy a vasárnap folyamán újból megvizsgálja Széchenyi László gróftól és

csak ezután a vizsgálat után fog dönteni afelől, hogy a súlyosan sérültnél talált balszemgolyót eltávolítja-e vagy sem.

Wenckheim grófné állat ugyanezért összevarrta még az éj folyamán a sanatóriumban és a grófné az operáció után a kora hajnali órákban a sanatóriumból lakására távozott.

A vasárnap folyamán természetesen rengeteg érdeklődtek a sanatóriumban nemcsak a főváros, de a vidék és a külföld előkelő társaságainak tagjai is gróf Széchenyi László állapotát iránt, aki az egész napot elsötétített szobában föltötte s akiehez látogatokat a sanatórium igazgatósága nem engedett.

A sanatóriumban nyert értesüléseink szerint gróf Széchenyi a vasárnapot meglehetősen nyugtalanul töltötte, **miután Grósz Emil egyetemi tanár időközben úgy döntött, hogy a gróftól csak az esti órákban vizsgálja meg másodszor, amely vizsgálat eredményétől ohajította függővé tenni további intézkedéseit.** Grósz tanár 12 órakor este meg is érke-

zett a Fásor-sanatóriumba, ahol este 9 óráig tartózkodott. Ez alatt az idő alatt beható vizsgálatnak vetette alá a súlyosan sérült követet, majd 9 óra után néhány perccel eltávozott a sanatóriumból.

A Reggel munkatársa vasárnap este kérdést intézett Grósz Emil egyetemi professzorhoz, aki éppen a Fásor-sanatóriumból, gróf Széchenyi László beteggyógyától jött vissza lakására. A professzor kérdéseinkre a következőket válaszolta:

— Csak annyit mondhatok, hogy

az autóbalesetnél gróf Széchenyi balszeme súlyosan megsérült.

A ma esti vizsgálataim lázatannak találtam, állapota nem életveszélyes. Hogy mi lesz a súlyosan sérült szem további sorsa,

azt a hétfő délelőtti vizsgálatom fogja eldönteni.

Ezek szerint tehát gróf Széchenyi szemének sorsa csak a mai nap folyamán fog végleg eldőlni. A késő esti órákban a Fásor-sanatórium előtt autók hosszú sora áll. Az érdeklődő családtagok és barátok a sanatórium halljáról izgatottan várják a betegszobából leszálló legújabb híreket. (E. Z.)

A főkapitányság sajtóirodája a szerkesztőlenségről a következő jelentést adta ki: Gróf Széchenyi László washingtoni magyar követet, aki szabadságidejét Budapesten tölti, tegnap este Budán autóbaleset ért. A követ saját eszközökkel autóján vidékért igyekezett a főváros felé, amidőn közel a fővároshoz egy szemközti autó erős reflektorától a soffőr pillanatra elkébredt és az autót nekivezette egy üres szekérnek, amely az utást szélén vesztegett. A soffőr súlyosan megsebesült és az autó üvegszilánkjai megsebesíték a gróftól is. A gróf sérülése nem látszik súlyosnak, holnap vidéki birtokára számdeközik utazni.

Párisban közlekedési sztrájkkal, Londonban villamosszékekkel, Buenosayresben rombolással tüntettek százezrek vasárnap Sacco és Vanzetti érdekében

Newyorkban keddre általános sztrájkot proklamált a munkásság. Coolidge elnököt erősen őrzik, mert merénylettől féltik

Newyork, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A legnagyobb jelentések szerint a newyorki földalati vasutak ellen szombaton még egy órádi merényletet is követtek el, amelynek azonban emberélet nem esett áldozatul. Az öt robbanás rengeteg anyagi kárt okozott, megközelítő becslések szerint

a földalati vasutak kára közel hat millió dollar.

Bostonban mozgósították a nemzetőrséget és állandóan őráradok körkálnak az utcákon. A lakosságban gépjárműves osztagok vannak készletben. Coolidge elnök Rapid City-beli villáját a különböző merényletekre való tekintettel, rendkívül szigorúan őrzik. Chicagóban a rendőrség utasítást kapott, hogy

azonnal használja lőfegyverét, ha a tömeg erőszakosan lépne föl.

A városháza épületét kettőzött őrség őrzi és a rendőrség bizalmas információk alapján el van készülve rá, hogy az anarchisták a városháza ellen merényletet fognak megkísérteni. A Sacco és Vanzetti megkegyelmezése érdekében alakult nemzeti védelmi bizottság fölhívást intézett a munkássághoz, amelyben

általános sztrájkot rendel el a keddi nap tartására.

A sztrájk kiterjed valamennyi üzletre is. Ezen a napon Newyorkban minden munka szünetelt. A védelmi bizottság egyuttal fölhívja a munkásokat, hogy vonuljanak kedden minél nagyobb számban Charlestownba és tiltakozzanak a fogház épülete előtt. Sacco és Vanzetti tervbevélt kivégzése ellen.

Vasárnap Párisban közlekedési sztrájk volt, ma az autótaxik is sztrájkba lépnek

Páris, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának jelentése.) Vasárnap délután nagyarányú tüntetés volt, amelyen körülbelül

ötvenezer ember

vett részt. A menet élén vörös és fekete lobogókat vittek, továbbá plakátokat, amelyek kegyelmet követeltek a két halálraítélt olasz anarchista részére.

A menet élén Luigia Vanzetti, a halálraítélt Vanzetti nővére haladt,

akét a tömeg állandóan éjzenzt és ünnepezt. Francia nemzet! Mentd meg bátyámat és Saccot!

A tüntetők a vincennesi erdőben négyülést rendeztek, majd a tömeg minden zavarrás nélkül szétszórt.

Párisban egyébként

vasárnap közlekedési sztrájk volt,

amelyen a legtöbb közlekedési vállalat munkásai résztvettek. A villamosok, a földalati vasut és az autóbuszok forgalmát a szakszervezetek halárhozza alapján 24 órára beszüntették.

Hétfőre a taxisofőrök proklamáltak 24 óras tiltakozó sztrájkot.

Az építőmunkások szakszervezete ugyancsak bejelentette, hogy csatlakozik az általános sztrájkhoz. A vidéki városokból szintén rengeteg kisebb-nagyobb sztrájkot jelentenek.

Londonban óriási villamosszékek mutogattak a tizezernyi tömegnek vasárnap a tiltakozó népgyűlésen

London, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A szocialista és kommunista munkásság vasárnap délután a Trafalgar Square-on együttes népgyűlést tartott, hogy tiltakozzék Sacco és Vanzetti kivégzése ellen. A népgyűlésen körülbelül 10,000-an vettek részt. A gyűlés vezérszónoka Tom Man szocialista vezér volt, aki nemrégiben tért vissza Kinából. Ezután

egy hatalmas papírmásból készült villamosszékek mutatják be az összegyűlt tömegnek,

Kereskedők és iparosok figyelmébe!
Pénzkölcsönt folyósítunk értékpapirokra, autóra, ókszerre, szőnyegre, szőrmére, zongorára és mindennemű árukra. Bank- és áruforgalmi V. Nádor-u. 30. Tel. 108-84

amelynek szerkezetét egy rengeteg kitérésrel díszített volt frontarcos magyarázta el a tömegnek. A gyűlés határozati javaslat elfogadásával ért véget, amely

az általános sztrájk proklamálásával fenyegetődzött arra az esetre, ha Sacco és Vanzetti kivégzése mégis megtörténne.

Argentínában bombákat dobának és üzleteket rombolnak

London, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Buenos Ayresi jelentések szerint a tegnapi kimondott sztrájk Argentína egész területén bövelkedett incidensekben. Pergamino városkában

bombát dobtak

egy amerikai autógyárlalant a városban az anarchisták helyeztek el a vasúti pályatesten.

Buenos Ayresben a tüntetők hosszú menetben járták be a főbb utcákat és mindazokat az üzleteket, amelyeknek tulajdonosai vonakodtak a redőnyöket lecseszteni.

szétrombolták.

Megtámadták a tüntetők többek közt egy spanyol bank ottani fiókját is, amelyet teljesen elpusztítottak.

Vanzetti nővérét beengedik Amerikába

Washington, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Vanzetti nővére panaszal fordult a külügyminisztériumhoz amiatt, hogy Cherbourgól nem akarják kiengedni az Egyesült Államok területére, jóllehet bentazási vizumot kapott az Unió turin konzulától. A külügyminisztérium fölfogása szerint Vanzetti nővérének beutazását nem lehet megakadályozni.

Kegyelem az utolsó pillanatban Sacconak és Vanzettinek

Boston, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Arthur Hills, Amerika leghíresebb kriminalistája, aki, mintán Fuller kormányzó végleg elutasította a kegyelmi kérvényt, átvette Sacco és Vanzetti védelmét, hétfőn Branden elnökhöz, az Egyesült Államok legfőbb bírójához fordul és újrafelvételi kérvényt nyújt el. Ez a kérvény egész tömeg bizonyítékot sorakoztat föl amellel, hogy

az ítélező bíróság nem jött el pártatlanul és részrehajlatlanul Sacco és Vanzetti ügyében.

A Chicago Tribune közlése szerint Fuller kormányzóra mégis hatottak azok a demonstrációk, amelyek társadalmi és politikai különbség nélkül a világ minden részében zajlottak le a két halálraítélt érdekében, ezért

az utolsó pillanatban meg fog kegyelmezni Sacconak és Vanzettinek.

A Szemere-ügyek epilógusa

(A Reggel tudósítójától.) Szemere Miklós legendő örökege körül kirobant családi és sajtóhárenak első etapját A Reggel közölte a nyilvánossággal: Szemere István és Halmai Irén házasságát. E tudósításunk azon része, amely az ügyvédek eljárásával foglalkozik, korrekcióra szorult. Megállapítottuk ugyanis, hogy a 10 millárdos kölcsön összegét nem ifj. dr. Dajkovich István vette föl, hanem Szemere István személyesen kötötte meg a 10 millárdos kölcsönt a bankkal és az összeget Szemere István közzegző előtt adott megkötés, másda alapján édesanyja, Szemere Gáspárné, Hoyos Róza grófnő vette föl. Ugyancsak utána járva a téves információknak, kiderült, hogy nem ifj. dr. Dajkovich rendelte meg a 620 milliót autót az ifjú Szemere számára, hanem az amerikai koeist Szemere István hosszas, többszöri személyes tárgyalások után, sajtóközölgé alárít követel alapján rendelte meg. Nem igaz az a hír sem, hogy ifj. dr. Dajkovich István bármiféle közzegzői okirat másolatát mutatta volna be a bécsi Kredit-Anstaltnál, az igazság az, hogy sem ifj. Dajkovich ügyvéd, sem ügyvédi irodájának egyetlen tagja sem volt Bécsben a Szemere István által adott ügyvédi meghatalmazás óta. Szemere Gáspárné, Hoyos grófnő mindezekhez hozzáfűzte, hogy közte és fia között nincs harc, ő csupán Halmai Károly ellen harcol — a fia érdekében. A grófnő sohasem kezelte a vagyonát, azt eleinte Szemere Huba, később dr. Zimmermann Lajos, végül gróf Hoyos Viktor kezelte; nem ő a fia adott id. és ifj. Dajkovich István ügyvédek meghatalmazást összes jogjogynélkülre.

Szonka István soproni főszolgabíró, aki ellen a nagycenki országúton gyilkos merényletet követtek el, vasárnap reggel meghalt

Az éjszakai merénylet óta egy pillanatra sem tért eszméjére. — A csendőrség azt hiszi, hogy egy orvadász a gyilkos és kizártnak tartja, hogy osztrák schutzbündlerok követték el a merényletet

Sopron, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Szombaton az éjszakai órákban tizenegy kilométerre Soprontól

gyilkos merényletet követtek el dr. Szonka István főszolgabíró ellen.

A főszolgabíró, akit két sörétes lövés fején, nyakán, vállán és jobbkarján súlyosan megsebesített, nyomban elvesztette eszméjét, így szállították be a soproni Erzsébet-kórházba, ahol

vasárnap reggel 8 órakor anélkül, hogy öntudatát csak egy pillanatra is visszanyerte volna, meghalt.

A soproni csendőrség még a merénylet éjszakáján a gyilkos kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított, de

vasárnap estig sem a gyilkos elfogni nem sikerült, sem pozitív nyomra akadni nem tudtak.

Szombat délután Szonka főszolgabíró autóján a soproni járáshoz tartozó községekbe ment, hogy hivatalos vizsgálatot tartson. Este 7 óra lehetett, amikor visszafelé indult s Bolyárdon autójára vette dr. Wosinszky István főorvost, a fürdőhely tulajdonosát, valamint Walka soproni őrnagyot. Az autót maga a főszolgabíró vezette, mellette ült a sofőr, a hátulsó ülésen a főorvos és az őrnagy, akik vadászfegyvert is hoztak magukkal. Botháza és Kiscenk között, egy lankásan fekvő akácerdő mellett megállították az autót, mert dr. Wosinszky és Walka őrnagy ürege nyulakra akartak vadászni.

A főszolgabíró az autón maradt,

amelynek erős reflektorát az erdőre irányította, hogy a vadászok láthassanak. Közben elindultak, meg-megálltak az autóval, mert az ürege nyul nagyon óvatos és vadászathoz nagy türelem kell. Egy nyulat sem tudtak löni és éppen indulni akartak, amikor

hirtelen két lövés dördült el az erdő sűrűjéből, amelyek dr. Szonka István főszolgabíróét találták.

Az első pillanat megröppbenésében a főorvos és az őrnagy azt sem tudták, honnan jöttek a lövések, csak a sofőr kiáltásaira lettek figyelmesek:

— *Agyonlőtték a főszolgabíró urat!*

Erre odarohantak a kormánykerék mellett a főszolgabíróhoz, aki

egyetlen jajszó nélkül, véresen hanyatlott hátra az ülésen

és nem is törődtek a gyilkos üldözésével. Később azután körülnéztek az erdő fai között, de senkit sem találtak. A főszolgabírót ezután óvatosan lefektették az autó ülésére és parancsot adtak a sofőrnek, hogy a legmagyobb sebességgel robbanjon Sopronba. Az uton dr. Szonka egyetlen pillanatra sem nyerte vissza

eszméjét, a seibeiből patakzó vér teljesen beborította az autó borpárnáját. Sopronban az Erzsébet-kórház előtt állottak meg és Szonka főszolgabírót fölvitték az 1. emelet 3. számú különszobájába. A súlyos sebesültet dr. Riha László sebészfőorvos vette kezelés alá és megállapította, hogy

a főszolgabírót össze-visszalugdatták a sörétek, a jobbhalántékán és fejének jobb- oldalán,

valamint súlyos sérüléseket ejtettek a nyakán vállán és a jobbkarján is. A sebesült oly súlyos állapotban volt, hogy mitére vagy Röntgen-vizsgálatra gondolni sem lehetett, ezért sebeit bekötözték, ágyba fektették. Közben értesítették a főszolgabíró feleségét, aki négy gyermekével kétségbeesve érkezett a kórházba és az egész éjszakát férje beteggyá

mellett föltötte. Dr. Wosinszky és Walka őrnagy is hajnali felháromig időztek barátjuk beteggyáánál.

Még az éjszakai órákban hozzáfogott a csendőrség a nyomozáshoz. Az eszméletlenül fekvő főszolgabíró természetesen nem tudták kihallgatni, a főorvos és az őrnagy pedig

a gyilkos személyére vonatkozólag semmiféle lámpontot sem tudtak adni.

Vasárnap a nyomozás irányítását dr. Tólos Dezső helyettes főszolgabíró vette át, de minden kutatás ellenére sem sikerült a legvalószínűbb nyomot találni, amely a főszolgabíró gyilkosához vezetne. Szonka főszolgabíró, aki öt év óta állott a soproni járás élén, általában gyilkosokkal személyes ellensége nem volt. Épp ezért az hiszik, hogy vagy éretlen suhancok lőtték az autóra, amelyek pneumatikáikat akarták csak kilyukasztani, vagy egy orvadász sütötte el fegyverrel, hogy a főszolgabíró vadászárságát megijessze. Azt a verziót,

hogy osztrák schutzbündlerok követték volna el a gyilkos merényletet, a nyomozó csendőrség teljesen kizártnak tartja.

A legvalószínűbb, hogy a fegyver, amely hatos sörétkel volt töltve, egy orvadász kezében dördült el, de vasárnap estig azok, akik orvadászat miatt már büntetve voltak, a csendőrségen lefolytatott kihallgatásuk során alibit igazoltak.

Vasárnap detektiveket küldtek a Kolombusz-utcai merénylet után, akit egy vidéki városban fölismertek

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap váratlan és izgalmas fordulathoz érkezett a Kolombusz-utcai merénylet nyomozása. A főkapitányság ugyanis vasárnap táviratot kapott egy vidéki város detektívfonóktól, hogy

a hozzájuk érkezett személyleírás alapján fölismerték a merénylet,

aki Bartók Zoltán Laudon-utcai kereskedőt kicserélta a Kolombusz-utcai villába, hogy ott megszarolja, majd vele együtt elment az Olasz-Magyar Baukba, ahonnan aztán sikerült megszöknie. A vidéki jelentés szerint a személyleírás alapján megállapították, hogy

a merénylet egy ottani tönkrement fiatal kereskedő, akinek arcepéte is fölküldték Budapestre.

Az illető kereskedő közismert volt arról, hogy szinte betegen rángyal mindenáron detektív akart lenni, több ízben pályázott is, azonban, miután fantasztikus hajlandósága miatt nem tartották beszámíthatónak, sehoh sem vették föl a detektívtestületbe. Ez a hajlandósága is valószínűsíti, hogy a nem kevéssé fantasztikus merénylet tettese valóban ő lehet. A vidéki rendőrséget gyanújában megerősíti az a körülmény is, hogy a fiatalember az utóbbi időben már Budapesten lakott. A távirati jelentés és a fénykép megérkezése után a budapesti detektívek megmutatták a fényképet mindazoknak, akik a merénylet a Kolombusz-utcai kaland alkalmával látták. A fénykép fölmutatása meglepő eredménnyel járt, ugyanis

az arcepélen mindenki fölismerte azt a fiatalembert, aki Bartókot elhurcolta.

A legkülönösebb, hogy, egyedül csak Bartók nem ismert rá merényletjére az arcepélen. Szerinte a fényképen látható fiatalember sokkal fiatalabb, mint a merénylet volt. Ezt az eltérést annak tulajdonítják, hogy a fénykép természetesen korábbi eredetű. A detektívek

vasárnap már kinyomozták a gyanuhavett fiatalember budapesti lakását is.

Ez a lakás azonban zárva volt, de a detektíveknek sikerült megtudniuk, hogy a fiatalember, akinek nevét a rendőrség egyelőre nem árulja el, melyik vidéki városban tartózkodik. A főkapitányságon nagyon valószínűnek tartják, hogy a merénylet tényleg azonos ezzel a fiatalemberrel és így vasárnap több detektívet küldtek vidékre, hogy rejtekhelyét fölkutassák.

A detektívek utasítást kaptak, hogy amint megtalálják, ha alibit igazolna is, azonnal hoz-

zák föl Budapestre, hogy itt szembesíthessék a kaland szemtanúval. A főkapitányság bizik abban, hogy már ma hajnalban sikerül elfogni a merénylet és szembesítése már ma megtörténhetik.

Vasárnap

elfogtak két szélhámost, akik Balatonalmádiban 500 millió kauciót sikkasztottak

(A Reggel tudósítójától.) Waldner Sándor, aki a Távirati Iroda igazgatójának mondotta magát, holott csak a Rádiótársaságnak volt azelőtt alkalmazottja, Balatonalmádiban étermen nyitott és pincérekre szerződöttetett kaucióval, Társával, Schreiber Antallal együtt

ötszázmillió korona övadékok szedett össze.

Néhány hét előtt megszöktek Balatonalmádiban és a csendőrség megállapította, hogy mindkét szélhámos Budanostre szökött. Budapestet a főkapitányság segítségével úgy Waldner, mint Schreiber vasárnap elfogták és Balatonalmádiba szállították.

Vasárnap éjjel Londonban összeomlott az Angol Bankkal szomszédos biztosító társaság palotája

London, augusztus 7.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Szombaton vasárnapra virradó éjszaka hatalmas zuhanás reszkettette meg az Angol Bank épületét és az egész környékét.

A Commercial Assurance Company székháza, amely az Angol Bank mellett épül, éjjel után 1 órakor beomlott

és a beomlás zaja több mint egy mérföldnyitávolságra elhallatszott. A szerencsétlenség okát a szakértők abban állapították meg, hogy építkezés közben megbolygatták az épület alapzatát. Az eddigi jelentések szerint emberéletben kár nem esett, az anyagi kár meghaladja a százezer fontot.

**„Vonósnegyes“
„Lélekidomár“
„Grünfeld lovag“
minden este
a
Terézkörúti Színpadon**

Kezdete 9-kor Telefon: 265—54

A Szent István-hét nagyszabású kiállításai:

Vas-, Gép- és Háztartási Ipari Kiállítás

Rádiókiállítás

I. Nemzetközi Reklámkiállítás

Nagy polgári butor bemutatás. Augusztus 18-tól szeptember 15-ig. Iparcsarnok—Fővárosi Csarnok. Kiállítás-iroda: Városligeti Iparcsarnok. Telefon: Vaskiállítás 289-30, Reklámkiállítás 289-88

Hajhullás
ellen használja a
„Feketefeju”
shampoo.
Ára: 28 fillér
Mindenütt kapható!

„Nagy terhet veszel a válladra: Prohászka Ottokár utóda leszel!”

ezzel fogadták vasárnap Székesfehérvárott Shvoy Lajost, az új püspököt

Édesanyja, nővére és két tábornok-fivére kíséretében, a Regnum Marianum másfélezer főnyi küldöttségének élén vonult be Shvoy püspök Székesfehérvárra

Székesfehérvár, augusztus 7.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Székesfehérvár új püspökét ezekkel a szavakkal üdvözölte vasárnap délelőtt Mátrai Rudolf ciszterciita főgazzató az ünnepi díszbe öltözött ősi koronázó város főterén:

— Nagy terhet veszel válladra: Prohászka Ottokár utóda leszel...

És nem von le semmit abból az előlegezett szeretetből, amellyel Prohászka hívei fogadták nagy püspökük utódát, ha megállapítjuk: Ottokár püspök emléke sokkal életrében él még minden székesfehérvári szívben, semhogy lármás öröminépe avathatták volna Shvoy Lajos bevonulását.

Féltiz órára jelenték a különvontat megérkezését. Az egyházmegye, a város és a vármegye vezérek már rég együtt volt a föllobogozott pályaudvaron, amikor híre jött, hogy a Regnum Marianum különvontatának minden állomáson zászlós küldöttségek tisztelegnek.

a püspök állást oszt a lassított sebességgel haladó vonat ablakából,

legalább háromnegyedórás késésre kell számítani. Az új püspök bevonulása előtt megindul a beszélgetés arról a püspöki „bevonulásról”, amely pontosan 22 esztendővel ezelőtt jött be a városba Székesfehérvárra. Akkor is ugyanilyen reverenciával gyűlték össze a hatóságok — Prohászka fogadtatására. Amikor azonban bejutott a vonat, kénytelen-kelletlenül kellett megállapítani, hogy kárvárvást minden előkészület, betanult szónoklat, fölvonulás, kocsisor és diadalkapu, mert

abban a katonasléptű, kopott reverendás papban, aki esernyővel a hóna alatt lépett meg az ünnepeletés előtt és gyalogolt be a püspöki palotába, senki sem ismerte föl, senki sem sejtette Prohászka Ottokár,

Székesfehérvár új püspökét. Huszonkét esztendő óta nagyot fordult a világ sora és az a nagy szeretet-téka, amelyet Prohászka halmozott föl hívei szívében, ma már tanítványának és utódjának, Shvoy püspöknek kamatozik.

— Nem irigylem őt — mondja a pályaudvaron gróf Károlyi József, Székesfehérvár képviselője —, mert

nem tudok elképzelni nehezebb feladatot, mint Prohászka Ottokár után lépni az elárvult püspöki székbe.

Még arra is marad idő, hogy gróf Károlyi beszámoljon A Reggel munkatársának a királyi családán, Lequeńtában tett júliusi látogatásáról és nyilatkozzék a főkegyuri jog szabályozásáról, amelyet Csernoch hercegné más fájdalmas halála tett aktuálissá.

— A főkegyuri jog éppen úgy szűnhet — mondta gróf Károlyi —, mint a királyi hatalom gyakorlása. Az esztergomi érsekkel tehát éppen úgy, mint Shvoy püspököt, a pápa fogja kinevezni. Más kérdés, hogy

az új esztergomi érsek királyi kinevezés hiányában hercegnénusnak lesz-e tekintetű.

Legitimista szempontból egyáltalán nem fontos az a kérdés, mert hiszen

az új primás is csak olyasvalakit koronázhat királlyá a pápa által küldött koronával, akít a Szentzsák királyként elismerhet.

A nyilatkozatnak 1/11 órakor vet véget a püspöki különvontat berobogása, Shvoy Lajos

teljes püspöki díszben, fején lilá zuccshetőban áll az egyik elsőosztályú fülke ablakában és mosolygva int üdvözlétek

új híveinek. Elsőnek száll le a vonatról, utána egyszerű fekete ruhában, kezében hatalmas fehér zászacsokkal az édesanyja és a nővére, fivéreinek, Shvoy István és Kálmán tábornokoknak társaságában. Most Zavaros Aladár polgármester üdvözli az új püspököt, akinek Havranck József alispán Nagytényigy utazott elébe.

— Aldott legyen Lajos püspök — mondja a többi között a polgármester —, aki az Úr nevében jött, hogy

átvegye a nagy Ottokár örökségét, eljött, hogy a nagy Ottokár árvaírt árságukból kiemelve,

Shvoy püspök így köszöni meg a fogadtatást:

— Halásan köszönöm, hogy megéreztették velem a város szeretetét. Szükségem is van erre a szeretetre, mert

nem könnyű a küldetésem.

Nem is vállalkoztam volna rá, ha nem Isten küldött volna és nem fölülről kapom a parancsot. E városban él még a régi történelmi tradíció. A katolikus anyaszentegyházunk nálunk különleges hivatása van, mert történelmi erő lakozik benne, nemzeti múltat és nemzeti jövőt jelent. Atyát szívemre ölelem Székesfehérvár minden lakóját és kívánom, hogy kéz a kézben dolgozhassunk az integer Magyarország fölírásáért.

A pályaudvar előtt sokszáz főnyi tömeg várakozott Shvoy püspökre, aki édesanyja oldala mellől nézte végig az ünnepi menet elindulását. Az első kocsiban János Béla, az államrendőrség vezetője foglalt helyet, majd

gróf Károlyi négyesfogata

állott elő. Shvoy püspök után gróf Széchenyi Viktor főispán szállt föl a kocsiba. Az utánuk menetelő kocsikban Zavaros polgármester és Havranck alispán, a püspök édesanyja és Shvoy István tábornok, a püspök nővére és Shvoy Kálmán tábornok, báró Skerlecz István volt horvát bán és Mátrai Rudolf főgazzató foglalt helyet, majd gróf Károlyi József és Tabódy Tibor máltai lovag, Budapest fővárosi hatóságának bizottsági tagja, Schönher Odillo vegyeslandárparancsnok és Marschik Jenő ezredes, Klautz György nagyprépost és Magdits Lajos kanonok. A hosszú kocsisor magyarruhás díszbandérium vezette és a különböző testületek népes küldöttsége zárta le. A püspöki különvontat

a Regnum Marianum egyházközségnek ezernegyszázfőnyi küldöttsége érkezett Székesfehérvárra,

hogy itt vegyenek búcsút volt plébánosuktól. Az ünnepi menet a föllobogozott Városház-téren keresztűl vonult be a székesegyház felé, ahol Halász Pál, a Regnum Marianum új plébános mondott szentmisét. Csöndes mise helyett azonban ünnepi nagymisét tartottak, ugy, hogy a Városházterre hirdetett fogadtatás közönségének több mint 1 1/2 óráig kellett a kegyetlenül tűző napon várakoznia. Végre

megszóllaltak Székesfehérvár mind a hat katolikus templomának harangjai

és az ünnepi nagymise közönsége, Shvoy püspököt az élén, levonult a Városház-terre, amelyet a Városháza, a Ferencendiek temploma és a barokk-stílusban épült püspöki palota szegélyeznek. A Városháza előtt hosszú zöldterítés aszfalt állítottak föl és az asztalfőre Shvoy püspök számára hatalmas borkarosszéket állítottak. Elsőnek Tabódy Tibor császári és királyi kamarás, máltai lovag, a Regnum Ma-

rianum egyházközség világi elnöke üdvözölte Székesfehérvár új püspökét:

— A Regnum Marianumot 27 évvel ezelőtt Prohászka és Majláth püspökök alapították a pesti Csikágótan, Shvoy püspök mint ennek az egyházközségnek a plébános, járt házról-házra, mindnyájunk baját megszűrésére, igazl atyánkká lett.

Ezután Mátrai főgazzató beszélt:

— Régi híveid siránkoznak, az utak örülnek, mert bevonulásoddal megszűnt árságunk.

A regnumi Shvoy-atyából székesfehérvári püspök atya lett.

Nagy és szent örökséget veszel át. Itt nemcsak az ünneplő közönség áll neked sorfalat, hanem a történelmi emlékek hosszú sora is.

Nagy terhet veszel válladra: Prohászka Ottokár utóda leszel.

Arra kérünk.

folrtasd Ottokár püspök munkáját, tanús meg benünket élettegeinkben is erőnek lenni.

Shvoy püspök röviden válaszolt a megható üdvözölő szavakra és a következőket mondotta: — A Regnum Marianum áitadta lelkipásztorát Székesfehérvárra. En

az leszek, aki voltam.

Nem hoztam mást magammal, csak a szívemet és azt egészen. Atyja akarok lenni a városnak, Krisztusi lélekkel akarok dolgozni, mert

csak ebből a lélekből fakad az a hazafiasság, amely talpraállíthatja ezt a nemzetet.

Becsüljük, szeressük és támogassuk egymást a jó Isten szeretetében.

A püspök ezután a közönség ünneplése közben jobbról és balról megcsókolta Mátrai főgazzatót és Polyonyi Imre püspöki iradnigazzató kalauzolásával megindult a püspöki palota felé. A palota küszöbénél térdelőllva fogadta őt kézzelköl a portás, majd

hosszu hónapok óta először szállt meg a palota kisharangja, amely a püspök hazakerzését jelenti.

Rövid pihenő után Shvoy püspök a Latzkovits-féle kertí vendéglőbe hajtatott, a Regnum Marianum küldöttségének bucsulakomájára. Este 9 órakor a 3. gyalogezred zenekara térenként adott a püspöki palota előtt, Bilkey Ferenc esperesplébános üdvözölte röviden a püspököt, akít hétfőn délelőtt 9 órakor íktatnak be hivatalosan új méltóságába. A püspök tiltkára Büttner Ferenc Bur-telepi plébános lesz,

püspöki helynöké pedig még e héten Klautz György nagyprépostot, a volt kántaláni helynököt fogja a püspök kinevezni.

A püspöki palotában egyetlenegy butordarabot sem mozdítottak el a helyéről, mindegy új várta az új püspököt, ahogy nagy elődje ott hagyta. Csak Prohászka Irma, az elhunyt püspök nővére vitte el néhány butordarabját szerény új otthonába, a Jókai-utca 20. szám alá, ahova hiába látogattunk el a vasárnapi ünnepek után. Prohászka nővére helyett csak a háziasszonyát találjuk odahaza. Tőle tudjuk meg, hogy

Prohászka Irma vasárnap reggel elutazott Székesfehérvárról

és csak két nap múlva, hétfőn ójszaka érkezik vissza...

Ludvig Dénes

Csehszlovákia szeptemberben a Népszövetség előtt emel vétőt a Rothermere-akció ellen

Bethlen miniszterelnök mégis kiutazik a Népszövetség szeptemberi tanácskozására

(A Reggel tudósítójától.) Apponyi Albert gróf múlt vasárnap A Reggel-nek adott nyilatkozatában jelentette ki, hogy

szeptemberben résztvesz a Népszövetség genfi tanácskozásán.

Ezt a közlést a kormány örömmel vette tudomásul és máris elhatározta, hogy a Genfbe utazó magyar küldöttség vezetője Apponyi lesz, tagjai pedig Valkó külügyminiszter, Klebelsberg kultuszminiszter és Hédervári Sándor gróf meghatalmazott miniszter. Szeptemberben kerül a Népszövetség napirendjére

a romániai birtokpörök ügye

és a kormány reméli, hogy a Népszövetség meg fogja akadályozni a döntés további előadását, vagyis kötelezni fogja Romániát arra, hogy a vegyes döntőbírásg küszöbönálló ítéletének alávetse magát. Magyarországot érintő más fontos kérdés nem is szerepel a szeptemberi napirenden,

napirenden kívül azonban olyan külpolitikai szennzőcő em előkészűlőben, amely döntő fordulópontot jelenthet Magyarországnak a trianoni békeszerződés követő történetében.

Arról van ugyanis szó, hogy Csehország kegytelőrsére akarja vinni az egyre szélesebb hullámokat fölverő Rothermere-akció ügyét és éppen ezért — amint a kormányhoz közelálló helyről, Angliából érkezett megbízható értesítés alapján közölték A Reggel-el — el is határozták, hogy

a Rothermere-akció ügyét szeptemberben a Népszövetség elé viszik és itt akarnak döntést provokálni a trianoni békeszerződés revíziójára irányuló törekvések ellen.

Kétségtelen, hogy a magyar küldöttség tagjai kellő nyomatékkal fogják Csehszlovákiával szemben a magyar igazságot képviselni, sőt meglőrtéhetnek az is, hogy Bethlen miniszterelnök megadottatja eredeti teremt és a probléma fontosságára való tekintettel maga is kiutazik a Népszövetség szeptemberi tanácskozására.

Valódi perzsaszőnyegeket,

ehédlő, szalon és kisebb-nagyobb összejutókot vennék eskis privátoktól. Alantok „Részvénystársasági igazgató” jelzőre a kiadóhivataltba küldendők.

Vasárnap délelőtt beszakadt az emelet egy Népszínház-utcai házban és egy fiatal leány lezuhant a földszinti ruhásboltba

A tüzoltók föltörték a bezárt üzletet és úgy mentették ki a leányt, aki súlyos agryázkódást szenvedett

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 11 órakor óriási sikoltozás hallatszott a Népszínház-utca 28. szám alatti házból.

— Beszakadt az emelet! Beomlik a ház!

Kibájták a megrémült lakók, akik féltelműben az utcára rohantak és nemsokára sűrű emberfőmög vette körül az ócska sarokházat, ahol a katasztrófa történt. Csakhaman megjelent az őrszemes rendőr is, értesítette a főkapitányságot és a mentőket, akik a katasztrófa áldozatát,

Fürst Ilona 25 éves leányt súlyos zúzódásokkal és agryázkódással a Rókus-körházba szállították.

A főkapitányságról kiszállott rendőri bizottság, amelyhez a VIII. kerületi előjáróság mérnöke is csatlakozott, a következőket állapította meg: A Népszínház-utca 28. számú ház lakói már régebben tartottak attól, hogy valami szerencsétlenség fog történni, mert az épület nagyon rozoga, elhanyagolt állapotban volt,

husz év óta nem is tartozták. Vasárnap dél-

előtt történt, hogy *Basch Lajos úgynök I. emelet 19. szám alatti lakásában* — ugyanott, ahol több év előtt egy esztendőnyi meggyilkolta a gazdaasszonyát — az előszoba padlója hirtelen behajlott. Fürst Ilona, aki a lakásban volt, a házestherhez akart menni, hogy a közelebbi veszedelmre figyelmeztesse. Amikor a leány a behorpadt padlóreszkekre lépett,

a padló három négyzetméter területen beszakadt, a leány pedig az első emeletről irratósan sikoltással a földszintre zuhant

és törmelékeltől borítva eszméletlenül terült el a Diana ruházati részvénytársaság üzlet-helyiségében. A rendőrség intézkedésére megjelentek a tüzoltók és Szilvay főoszt. vezetése alatt

föltörték a bezárt üzletet, hogy kimenthessék a leányt.

Ennek megtörténte után a látogató mennyeztetel gerendákkal átalakították. A szerencsétlenség ügyében Stern Károly hazulajdonos ellen a főkapitányság megindította az eljárást.

több mint két héttel később történt a Léger-eset. Hogy miként kapcsolódik a két ügyet össze, nem tudom megérteni. A Léger-ügy részletei a következők: Egy *Marcsai Istváné* nevű asszony jelentette a csendőrségnek, hogy Léger Gyula a miniszterelnök ur háza felé közeledve kiabál és becsmerlő kijelentéseket tesz. Erre a csendőrség őrizetbe vette. Ennyi történt, semmi több. Nem dőngölte a miniszterelnöki kastély kapuját,

merő fantázia, hogy merényletre készült volna,

erre még csak gyanú sincs.

Zefferoovits János vizsgálóbíró

így nyilatkozik:

— Ézideig nem merültek föl olyan momentumok, amelyek a miniszterelnök ur személyét érintik. A csendőrség jelentése szerint Léger Gyula, Inke község részeges cipésze azt a kijelentést tette, hogy nemsokára ismét eljönnek a kommunisták, nem fél száz csendőrtől sem, majd — a csendőrség jelentése szerint — becsmerlő, kijelentéseket tett a miniszterelnök ur excellenciájára és a csendőrségre.

— Léger előtem tagadta a csendőri jelentésben foglaltak elkövetését s azt mondotta, hogy *Marcsainé* — aki a csendőrség jelentése szerint is felhívta a csendőrségre, figyelmeztetéseire — bosszúból jelentette őt föl, ő egy árva szót sem szólt sem a csendőrökről, sem a miniszterelnökről.

— Három asszony tanuvallomása

crősíti az inkriminált kijelentések ellhangzását. Léger állítása szerint mind a három asszony *havagosa*, ezért fogták rá, hogy igazított. Amikor *Marcsainé* elfundult a csendőrségre, Léger már ekkor mondotta, hogy most olyat mond el róla a csendőröknek, hogy rögtön letartóztatják. En természetesen Léger tagadása ellenére is letartóztatattam őt, az iratokat pedig visszaküldtem az ügyészre, hogy tisztázzák a Léger és a tanúk vallomása, valamint a csendőrség jelentése közti ellentéteket.

E két nyilatkozatból kitűnik, hogy *Jóformán semmi sem történt Inkének*. És hogy mégis följúdott az eset, az azért történt,

mert a felelős állásban levők elzárkóztak a nyilatkozás elől.

titkolóztak, amire az újságírók azoknak az információi alapján írták meg tudósításukat, akik nyilatkoztak s épp azért, mert a felelős állásban levők hallgattak, nem ellenőrizhették a kapott információkat s a titkolódzás láttára az kellett hinnük, hogy információik helytállóak. Ez az eset is azt bizonyítja, hogy a nyomozó hatóságoknak mindig rendelkezésére kell állni a nyilvánosságnak és semilyen ügyet sem szabad a titokzatosság kódéba burkolni.

Battyán Béla

Az inkei incidensről a kaposvári vizsgálóbíró és az ügyészség alelnöke nyilatkozik A Reggel-nek

Kaposvár, augusztus 2.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Egész héten át foglalkoztak a lapok az inkei „incidens”-sel. A legkülönbözőbb és legellentétebb hírek portáltak, amelyek csak egyben egyeztek meg, abban, hogy a *hatóságok merencz elzárkóznak minden információról* elől. Fölkerestük Zefferoovits János dr.-t, a kaposvári kir. törvényszék vizsgálóbíráját és Polgár Károly dr. ügyészségi alelnököt, akikhez kérdést intéztünk arra vonatkozóan, hogy

mi is történt tulajdonképpen Inkén?

Kérdésünkre

Polgár Károly ügyészségi alelnök

ezeket válaszolta:

— Az egész ügy egy jelentéktelen bűnügy ahhoz képest, ahogy fölfújták. Először is *Berkes-Deák Józsefnek és Léger Gyulának* a nyomozás adatai szerint *semmi közük sincs egymáshoz*, nehogy egy kommunista sejtnek lennének a tagjai. Ez merő fantazmagória, mint ahogy

az egész ügyet érthetetlenül fújták föl

tervezési kommunista megmozdulással. Erre nézve *semmi bizonyíték sincs*. Annál kevésbé valószínű, hogy tervezési kommunista megnyilvánulásnak lehetne tekinteni az ügyet, mert *Berkes-Deáknak és Léger Gyulának az ügyre két egymástól teljesen különböző ügy*. Berkes az igaztás vétségét július 17-én követte el, tehát majdnem három héttel Léger előtt. Berkes — a csendőrség jelentése szerint — az inkei kocsiban azt mondotta, hogy „fűtyül a csendőrök, nem lördögk vele, akárhányan is vannak. Bécsben is fölgyjűttök az igazságügyi palotát, majd eljöttök Inkére is a kom-

munisták”.

— Ez utóbbi kijelentésre

csak egy tanu van, egy csendőr.

a többi tanu nem tud e kijelentésről. *Egyelőre tehát még nem lehet állítani, hogy Berkes igazolt volna*, nem biztos, hogy úgy folyt le a beszélgetés, ahogy a csendőri jelentés megállapítja. *Elrendeltük a házkutatást Berkes lakásán*, de semmi iratot nem találtunk, egyáltalán *semmi jelét nem látjuk, hogy Berkes valami kommunista szervezethez volna tagja*. Tény, hogy a kommunálatt direktoriumi elnök volt, ezt megelőzően pedig a *fordulalom alatt belélt az inkei csendőrlaktanyába*, ezekért a dolgaiért el is ítélték a kommun után. Berkes esete után

Meghalt egy különc pesti milliárdos, aki egyedül akart lenni a temetésén is

Bischitz Gyula dr. meghagyta, hogy ne gyászolják és ne tegyék közzé halála híret

(A Reggel tudósítójától.) Nem külsje, élete és megjelenése látható formában volt külön az a duszgazdag pesti ember, akit ma egy hete — *akaratahoz híven — szinte titokban temettek el*, hanem gondolkodásában, akaratában és tetteiben. *Egy flauberti regényalak*.

Dr. Bischitz Gyula ez a duszgazdag pesti különc, aki a temetésén is egyedül akart lenni.

Sokan ismerték a fővárosi társaságban dr. Bischitz Gyulát, ismert patriciuscsalád tagja volt, mégis,

alig néhány ember tudja, hogy kilenc napal ezelőtt meghalt

egy *Kaltenleutcheni szanatóriumban és hogy egy héttel ezelőtt a Kerepesi-temetőben, a Bischitz-család sírboltjában örök nyugalomra helyezték*. A lapok nem közölték az ügyvéd halála híret és gyászjelentést nem nyomtatott a család: *egy kívánta maga az elhunyt hátrahagyott leteleiben*. Bischitz Gyula már nem volt fiatalember, 73-ik évében járt. Később nőszült, a kommün után és feleségével, Hajdu Kamillával teljesen elvonult életet élt a *Vigadó-utca 2. számú házban levő lakásán*.

Ez a lakás világhírű műgyűjtemény muzeuma.

Bischitz Gyula ugyanis szenvedélyes műgyűjtő volt, *képhollektióját, porcellánjait, szőnyegait* (főként selyempersziált), végül *keleti vonatkozású műtárgyait a külföldi katalógusok számon tartják és ma 16-18 milliárdért érnek hozzávetélesen becsles szerint*. Porcellán-gyűjteményéről a szakértők azt mondják, hogy *csak a londoni Setridge-örvász tulajdonosának vannak hasonló, ritkabecsi darabjai*. Bischitz Gyula, aki korábban kitünő ügyvéd volt, utóbb évtizedeken át csak műtárgyainak

gyűjtésével foglalkozott, se pénz, se fáradság nem kímélt, hogy egy-egy unikum birtokába jusson. Amilyen korlátlanul szerette a szép és művészi tárgyakat, annyira szűk határokat szorította érintkezését és barát-közeiséit; *kevés embert engedett bizalmába, viszont, akikkel barátságot kötött, azokkal szemben mélyrészűnek és önfeláldozónak bizonyult*. Barátai hangozták, hogy némiképp

énikus, kesernyű, talán kiábrándult arc-kifejezése alatt meleg szív rejtőzött.

Legutóbb betegség támadta meg Bischitz Gyula szervezetét, *aki nyári üdülésre feleségével együtt Kaltenleutchenbe utazott*. Ott érte a halál, nem váratlanul, amit végrendelete és hátrahagyott levele is bizonyítanak. Végrendeletében — *hir szerint —*

műgyűjteményét és készpénzvágyona egyharmadát feleségére hagyta, kétharmad vagyonrészt pedig három unokaöccsére,

mintán gyermekei nem voltak. Utolsó levelében, amelyet halála után fölbontottak, *nemcsak azt hagyta meg Bischitz Gyula, hogy a temetésén senki se vegyen részt, hanem azt is, hogy ne hordjanak utána gyászt*, mellézzék minden szertartást, ott temessék el a legegyszerűbb formák között, ahol meghalt és *halála híret ne tegyék sehol se közhírré*. A család *respektálta ezt a külön kívánságot*. Csak a legszűkebb családi kör vett részt a temetésen és az elhunyt csak két barátja *jelentkezett meg, dr. Domonyi Móric és báróházi Bárczy István*, akik a *Hungária Clubot* képviselték, amelynek Bischitz Gyula tagja volt. Így történt, hogy a napikronikás sem szerzett eddig tudomást arról, hogy eltávozott az élők sorából egy érdekes, duszgazdag pesti különc, a különös regényalak, aki egyedül akart lenni a temetésén is.

D. Za.

Ma és minden nap a nagy világvárosi táncműsor

Kezdete 11 órakor

Moulin-Rouge

Öt szobás lakást

keresek november elsejére lelépéssel vagy aranybérrrel, első vagy második emeleten, nagy előszobával vagy hallal. Ajánlatok „Belvárosban” jelírére a kiadóhivataltba kéretnek

ROMA Pension S. Giorgio
Via S. Nicola de Tolentino 78

Vasárnap délben leégett az FTC-pálya egyik tribünje

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben fél órákor a füzöldolgozó központi őrsége egyszerre három helyről: a Zita baraktelepről, az állami pénzügyosztályról és végül a Ferencvárosi Torna Club klubházából jelentették, hogy

az Üllői-úton levő FTC-pálya tribünjei kigyulladtak.

A veszedelmes tűz híre a központi, a VIII., IX. és X. kerületi őrségek vonultak ki Blaschnek Hugó főparancsnok, Szilvay Kornél főtiszt és Sturm István tüzoltószázados vezetésével. Amikor a tüzoltók kiérkeztek a sporttelepre, konstataáltak, hogy a jelentések, amelyek az összes tribünök kigyulladásáról szólnak, erősen túlzottak és csupán egy kisebb tribün ég, amelyik az Üllői-út felől egy nagytübbent és a körtribünt köti össze. A tűz azonban még így is nagyon veszedelmes volt, mert

a nagy faalkotmány már hatalmas lángokban állt

és erősen veszedelmezte a sporttelep többi tribünjeit. A tüzoltók munkája elsősorban a

többi tribün megmentésére irányult, húsz percnél munka után sikerült is a tűzet a kis-tribünre lokalizálni. A szomszédos tribünök szélei ugyan itt-ott már szintén lángkapkaptak, azonban ezeket a fellőről lángnyelveket a hatalmas vizugarak csakhamar elfojtották. Közülük háromnegyed órával az ottás megkezdése után sikerült a tűzet teljesen elfojtatni, ekkorra azonban a tribün deszkázása teljesen elpusztult és csak a belső gerendázás maradt meg épségben. Még vasárnap délelőtt megjelentek a tűzvizsgálókat, amely megállapította, hogy délelőtt, amikor a pályán a klub tagjai házi tréninget tartottak,

a leégett tribünön néhány cigarettázó fiatalember tartózkodott.

A pálya gondnoka figyelmeztette őket, hogy a tribünön veszedelmes a cigarettázás, amire a fiatal emberek el is távoztak. Valószínű azonban, hogy eldobhattak egy-egy cigarettát, mert a tűz nem sokkal több órával után ütött ki. Az FTC-pálya kára több millárd, ami azonban a biztosítás révén valószínűleg megterül.

A főkegyuri jog és a kormányzói jogkör összefüggő szabályozásától a párt egységét féltik az egységes pártban

„Mi, akik a belpolitikában nyugalmat akarunk, nem tartjuk sürgősnek a kormányzói jogkör szabályozását” — mondja Erdélyi Aladár

(A Reggel tudósítójától.) Polónyi Dezsőnek a Reggel multheti számába írt cikke, amelyben kifejtette, hogy a főkegyuri jog szabályozása csak a kormányzói jogkör rendezésével kapcsolatban történhetik meg, élénk visszhangot keltett kormányparti körökben is. Szóba került ez a kérdés az egységespárti képviselők legutóbbi megbeszélésén és tekintettel arra, hogy a kormányzói jogkör szabályozása a kormánypart régi programjainak közé tartozik, hamarosan fölmerült az a gondolat, hogy

az erről szóló törvényjavaslat beterjesztését a kormánytól megsürgessék.

A többség azonban ezzel a tervvel szemben foglalt állást, mert véleményük szerint a kormányzói jogkör szabályozásáról szóló törvényjavaslat az egységes párt keretein belül olyan ellentétet robbantana ki, amelyek veszedelmes komplikációkat okoznának.

Bezártunk ebben az ügyben

Erdélyi Aladárral.

a párt egyik vezetőtagjával, aki a következőket mondotta a Reggel munkatársának:

— Igazat adok annak a felfogásnak, hogy a főkegyuri jog kérdése olyan probléma, amelyre a mai viszonyok között nem lehet más, vele szorosan összefüggő kérdések megvitatása nélkül foglalkozni. Ez a probléma ugyanis al-

kotmányunkban

szorosan összefügg az államfői méltósággal,

illetve az apostoli királlyal. A kormányzói jogkörrel szülő törvény a főkegyuri jogról és sok minden másról nem intézkedik. Így aztán az esztergomi hercegprímás kinevezésében a pápát illeti meg a döntő szó, természetesen csak a mostani állapotok szerint, föl sem telezhető azonban, hogy a Szentek az ezeréves Magyarországgal szemben

ne vegye figyelembe a kormány jogos és az egyház érdekeit szolgáló kívánságait, legyenek ezek akár személyiek, akár tárgyiak.

Meg vagyok győződve arról, hogy ez a pápai kinevezéseknél eddig is így történt és ugyanerre számíthatunk a jövőben is.

A kérdés konkrét megoldása csak a kormányzói jogkör szabályozásával kapcsolatban történhetik meg.

az erről szóló törvényjavaslat beterjesztése azonban annyi politikai nézeteltérést tenne aktuálissá, hogy

mi, akik a belpolitikában nyugalmat akarunk,

a törvényjavaslat beterjesztését és tárgyalását éppen ezért egyáltalán nem tartjuk sürgősnek.

Éveken át voltam az óbudai Kisfaludy-Színház bérlelője — mondotta —, minden vagyonomat ráköltöttem erre a színházra s a múlt évben, amikor lejárt a bérlet, ott kellett hagynom. Megmaradt kis pénzemmel a Petőfi-Színházba társultam be, de oly szerencsétlen szerződést kötöttem, hogy itt teljesen tönkrementem. El kellett adnom négyoszobás lakásomat is, feleségemmel, anyóssal, öt gyermekkel és legidősebb leányom férjével szoba-konyhás lakásba kellett költözöm. Amikor eladtuk már minden bútortunkat is, kérvényt adtam be a népjóléti miniszteriumba, hogy valahol valami szerény állást kaphaj. A kérvény elintézése természetesen a bürokratikus útra került, de közben többször kaptam természetbeni segínyt, bízott, ami azonban mindig hamarosan elfogyott. Végül elkeseredésemben elhatároztam, hogy öngyilkos leszek, de

nem a miniszteriumban akartam öngyilkos lenni.

Megirtam még egy utolsó kérvényt, hogy adjam a miniszternek, de szembe lettem a revolverrel is, azaz a gondolatot, hogy ha nem sikerül adni a kérvényt, elmegegyek valahová és végrehajtom az öngyilkosságot. A sors szerénye ugye hozta, hogy amikor belétem a miniszterium épületébe, a miniszter utca éppen akkor jött ki a kapun és beült autójába.

Nem akartam zavarni a miniszter urat, nem adtam át a kérvényt,

ő pedig mísem sejtve, elhajlatott. Ebben a pillanatban, hogy most már nem adhatom át a kérvényt, rettentés kétségbeesés volt erőm rajtam. Fölszaladtam az emeletre és

anélkül, hogy tudtam volna, hogy hol vagyok és mit cselekszem, mellbélőttem magamat.

Igy hangzott Kaposi szinigazgató vallomása, amelyről a főkapitányság még vasárnap értesítette a népjóléti minisztert.

Eltűnt többszázmilliót érő műkincs, amelyet Ferenczy Károly régiségkereskedő öngyilkossága után lefoglalt a rendőrség

(A Reggel tudósítójától.) A vizsgálóbíró megkeresés érkezett a főkapitányságra, hogy a rendőrség kutassa föl a három évvel ezelőtti öngyilkosságot, melyet Ferenczy Károly régiségkereskedő halála után lefoglalt régiségeket és ezeket adják ki jogos tulajdonosaiknak. Amikor 1924-ben Ferenczy Károly, az ismert fővárosi régiségkereskedő, akinek a Duna-utca-ban volt üzlete, a gyónólte magát, az a hír járta, hogy Ferenczy betegsége miatt vált meg az élettől. Azonban

Ferenczy halála után mintegy nyolcvan följelentés érkezett ellene

a főkapitányságra s a följelentések szerint Ferenczy körülbelül 400.000.000 koronára értékű régiségeket vitt át bizományi eladás végett, de azokat részben elzálogosította, részben pedig eladta s a pénz saját céljaira fordította. A nyomozás során az elzálogosított régiségeket a rendőrség lefoglalta. A három év óta húzódozó vizsgálat során a vizsgálóbíró most elrendelte, hogy ezeket az értékeket a rendőrség adja ki jogos tulajdonosaiknak. Dr. Dabky Lajos rendőrkapitány intézkedett a lefoglalt régiségek ügyében, de meglepetéssel tapasztalta, hogy

a lefoglalt régiségek közül a legértékesebb tárgyak eltűntek

a rendőrségi helyőrzővel lepecsételt szekrényekből és ládákban. A főkapitányság a meglepő fordulat után erőlyes nyomozást indított, hogy megállapítsák, kiknek a kezén s hogyan tűntek el a százezer fölötti értékű régiségek, amelyeket így nem tudnak visszaadni tulajdonosaiknak.

Magánosoknak
eladó 1 nagy perzsaszőnyeg,
2 antik faragott fecsillár,
1 régi paraván s más egybebe.
Vászonyné, VI, Bulyorszky-utca 14

RIMINI Grand Hotel
SAVOLA, Hungaria
A STRANDON Tulajdonos: Grossi Testvérek

Villateltet vennék
Balatonalmádin
cirka 300 négyzetméter, strandfürdővel legföljebb 15 percre, Ajánlatok „Komoly verő” jellegűre a kiadóhivatalt.

Vasárnap kihallgatták Kaposi szinigazgatót, akit ma Vass miniszter fölkerésére Hüttl professzor megoperál

Kétségbeesésében és izgatottságában nem is tudta, hogy hol követi el az öngyilkosságot. — Derék Antal, a veterán színész elküldte Kaposinak nyugdíja felét: 10 pengőt

(A Reggel tudósítójától.) A Rókus-kórház második emeletén, a 28. számú szobában fekszik a színészet küzdelmes életi rajongója, az óbudai Kisfaludy-Színház volt igazgatója, Kaposi-Kapdebbő Ernő, aki a népjóléti miniszterium folyósóján mellbélte magát. Két golyót röpített mellébe a szerencsétlen szinigazgató, az egyik golyót hamarosan eltávolították, a másik azonban tüdejébe hatolt.

Vasárnap reggelig senkit sem bocsáthattak a súlyos beteg ágához,

édesanyját, feleségét és gyermekeit sem, csak fivérét, Kobdebbő Bélát, aki az óbudai színház fitkára volt. A sok részvételőzókat számára a második emelet 18. számú szobájában látogatónyokat helyeztek el, hogy abba írják be nevüket. De elhallmozták a betegrel a segítség megható jelével is. Marinovich főkapitány nyomban az öngyilkossági kísérlet után 30 pengőt küldött a nyomorogó szinigazgató családjának, jelentékeny pénzadományt küldött a III. kerületi református egyháznak is.

Derék Antal, a lelkes veterán színész pedig elküldte 20 pengős nyugdíjának felét.

„Drága jó Annuskám — írja a 90 esztendőős öreg kartárs Kaposi feleségének —, a családja iránt mindig táplált ószinte szeretetemenk óhajtok kifejezést adni, amikor a szegénységtől felbőlt szerény összeget pillanatnyi megelégedésemre ide mellékelem.” De megjelent a

Határ-utca 2. számú ház följűgyelője is a lakók adományával. Ebben a házban, ahol a tönkrement Kaposi családja lakik, csupa szegényember a lakó, de mégis 64 pengőt gyűjtöttek össze. Allandóan érdeklődik Kaposi sorsa és hogyléte felől Vass népjóléti miniszter is.

Vasárnap Hüttl professzor egyenesen a népjóléti miniszter kérelmére látogatta meg

Kaposit, akit gondosan megvizsgált. A professzor a konzultáció után abban állapotodott meg a kezelőorvosokkal, hogy ma Röntgenvizsgálat alá veszik a betegét és maga a professzor fogja megoperálni. Hüttl tanár kijelentette, hogy reméli, a műtétet sikerül megmentenie Kaposi életét, noha a beteg állapota, rendkívül gyengesége folytán, igen súlyos. A népjóléti miniszter fölkerette a rendőrséget is, hogy amint a nagybetegnek ki lehet hallgatni referáljának neki vallomását, mert szeretné tudni, miért éppen az ő előszobája előtt követte el öngyilkossági kísérletét, amikor nem is bészelt vele. A főkapitányság állandó érdeklődése folytán a Rókus-kórház vasárnap délelőtti értesítette Szarubán Dezső dr. rendőrtanácsost, a sérülési osztály vezetőjét, hogy Kaposi magáhozért és minden erőltetés nélkül kihallgatható, Török dr. rendőrfogalmazó erre azonnal megjelent a kórházban és

Kaposi részletes vallomásában elmondotta, hogy miért követte el az öngyilkosságot a népjóléti miniszter előszobája előtt.

A Reggel látogatása Kassán, ahol Rothermere-térképek után kutatnak a detektívek és ahol a tótok is örülnek a lord akciójának

Beszélgetés Hlinka páterrel, aki ellenzi a népszavazást, a Csallóközre és a Bodroghközre „stratégiai okokból“ van szüksége és egykor szívesen visszamenekült volna a cseh járomból a „régii járomba“...

Kassa, augusztus 7.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Hidas-nemetiből, a határállomásra 25 perc alatt érkezünk be a kassai pályaudvarra. Itt vagyok Itkőcei ősi városában.

Kassán, abban a magyar városban, amelyet lord Rothermere térképe a Magyarországnak visszaadandó városok közé sorol.

Feltűnő, hogy a megszoktnál jóval erősebb rendőri létszám áll a peryonon és a detektívek egész raja figyel az érkezőket. A határrendőrszét — úgy látszik — egy detektívet figyelemre télt rá, mert néhány kassai tartózkodásom alatt egy borotváltképű fiatal ember állandóan nyomomban volt.

Rákóczi városa mintha most fölélt volna. Kassa mindig magyar maradt, a város magyar jellegét nem tudja megváltoztatni a cseh invázió. Tízszázalék több cseh tisztviselőt küldtek ebbe a városba, de ezek idegenek maradtak. Az őslakosság felkeltése nem tudtak hozzájárulni. Nyolc és féltíz nehéz szenvedése fekszi meg ezt a várost. Az emberek már már elfáradtak, bár senki sem felejtette el Körmendy-Ekes Lajos jelentégy részéről a jövőképét az a prágai parlamentben tett ünneplés deklarációját, amely a következő szavakkal kezdődik:

— Minket, magyarokat, akarunk ellenére és megkerdeszünk nélkül szakítottak el az anyaországtól és amíg ez a népjogok és az örendelkezési jogot arcúesapó helyzet meg nem változik, nem fogunk megszűnni igazságunkért harcolni...

Kilencedfél év sok idő és ez idő alatt

a csehek alaposan berendezkedtek Kassán.

1926-ban még 70% magyart mutatott a statisztika, 1922-ben már 44%-ra zsugorodott össze az arány, míg az 1926-ban tartott cseh népszámlálás szerint Kassa lakossága csupán 22%-ban magyar. Igaz, hogy a népszámlálás idejére Csehországból Kassára szállított 15.999 cseh katonát is bevették a statisztikába és hogy a magyarok számlálóját megnevezték! Most pedig minden cenzura és idegesség ellenére

Kassán minden magyar ember tud lord Rothermere akciójáról.

Az utolsó évek fásultságát valami friss, lelkesítő optimizmus váltotta föl. A letűnő nyüzsgő ablakok mögött boldog reménykedéssel mutatják egymásnak a Rothermere-határokat ábrázoló térképeket.

Beszélek a kassai magyarság egyik vezető emberével:

— Mi nem az újsághírek alapján ítéljük meg bizakodóan a helyzetet — mondja —, de látjuk a csehek idegességén, hogy a játek csúttal nem bábra megy.

A kassai és határszéli városok rendőrségét megkettőzték, a politikai ügyvédek egész raját bocsátották a nyakunkra.

Állandó megfigyelés alatt tartanak bennünket, sőt több helyen

házkutatás is volt a napokban; Rothermere-térképeket kerestek.

Összetett kezekkel kérjük: ne lankadjanak, ne fáradjanak ki a küzelemben, hanem gondoljanak reánk, akik már-már roskadozni kezdünk. Iskoláink nincsenek, tisztviselőinket kidobták a kavatatókból, legjobbjainkat kitartólták, földjeinket elvettek, adókkal agyonnyomorították iparunkat és kereskedelmünket, sokáig már nem bírjuk. De ha határontúli testvéreink nem fognak elfáradni, az a küzdelemből mi is erőt fogunk meríteni a kitarthatáshoz. Mert

nagyon jól tudjuk, hogy a dolog nem megy máról-holnapra...

*

És mintha esoda történt volna: Kassán mindenki optimista, csak a csehek idegkednek. És le kell szögezni,

a külvárosok tót anyanyelvű lakossága is örül.

Mert a csehekét ők talán még a magyaroknál is jobban gyűlölik. És azok a külvárosi tót asszonyok, akik csak törve beszélnek a magyar nyelvet, ma tüntetően magyarul beszélnek. Ok is tudnak már Rothermere lordról. A kassai magyar lapok jórésze csak eldugott cikkekben írhatnak a lord akciójáról. Nagyobbára a Rothermere lordot támadó cseh újságok cikkeit ismerik, de a magyar újságolvasó közönség ezekből a vehemens támadásokból mindent megért.

Hlinka páter

napok óta Kassán tartózkodik. A tót néppárt vezére sokat vesztett nimbuszából. Amióta pártja belépett a cseh kormánykoalícióba és amióta köztudomású lett, hogy ezért a cseh kormány husz millió cseh koronával szándéka a tót néppárt részahgyi bankját: a Ludova Bankát, nemesak a magyarok, hanem a tótok jelentős tömegei is árutól látanak benne. Hlinka

hét évvel ezelőtt egy kézmozdulattal forradalmat csinálhatott volna a csehek ellen, ma már nemigen hallgatnak rá.

Súlyát és jelentőségét csaknem teljesen elvesztette. Most itt ágál. Naponta gyülekeken szónokol és szervezi a tót ifjúságot. Félkerestem Hlinkát Schalkház-szállóba lakásán és nyilatkozatot kértem tőle, aki a csehek legkérelhetlenebb ellenségeiből egyszerre a csehek bálványa lett. Eleinte nem akart nyilatkozni, de rövidesen mégis csak rátért a tárgyra.

Vitaközösöm Hlinkával

így foly le:

— Mit akarnak attól az angol zsidótól? — mondja Hlinka. — Zsidó machináció az egész. A magyar kormány jól megfizette és most azt hiszik, hogy mi Szlovenszktól sietünk visszaadni Magyarországnak.

Szerényen megjegyzem, hogy a megfizetésegről szóló kijelentésében ő maga sem hihet komolyan, tudnia kell, hogy a magyar kormányban nincs annyi pénze, amennyivel a „Daily Mail“-konzern angol fontokban milliókat tulajdonosát meg tudná fizetni.

— Hát nem fizették meg — kenedálja gyorsan —, de igérték neki — mondja Hlinka —, mit tudom én mit. Vegyék tudomásul, hogy a mai helyzetben nem lehet változtatni. Nyugodjanak bele abba, hogy háború volt és a magyarok elvesztették a háborút.

— Márpedig — vetem közbe — képviselő ur sem hiheti, hogy a magyar nemzet belenyugdíj igazságtalan megcsönkítésába.

— De bele kell nyugodnia, mert ünneplésen kijelentem, hogy mi tótok egyetlen talpatmagyit földet sem engedünk át (a Hlinka-párt! — vetem közbe) és utolsó csepp vérünkig meg fogjuk védelmezni Szlovenszko mai területét. A tót ifjúságot szervezzük most és ha a tót nép legnagyobb ellensége, Benes ur föl is dlozóna Szlovenszktól azért, hogy ő továbbra is uralmon maradhasson, mi ott leszünk és

fegyverrel a kezünkben megvédjük a határokat.

A csehok segítségére nem számítunk. Mi, tótok elég erősek vagyunk ahhoz, hogyha kell, a csehek ellen is megvédjük földünket.

— Fegyveres beavatkozásra senki sem gondol, de egy égbekiáltó igazságtalanság orvoslása nem maradhat el. Most csak a Csallóközre utalok, ahol egy tömegben közel félmillió magyar él.

— A Csallóközre — feleli Hlinka — stratégiai okokból van szükségünk, éppen úgy, mint a Bodroghközre.

— Népszavazáshoz mit szólna, képviselő ur?

— Ellenzem — mondja Hlinka. — Magyar agitátorok tömege lépne el Szlovenszktól és befolyásolná a lakosságot. De népszavazásnak nincs is értelme. Mert az eredménye ugys a mi javunkra útne ki.

— Akkor miért ellenzik? — kérdem.

— Mert forradalmat szűn.

— Képviselő ur mondja ezt, aki néhány évvel ezelőtt nekem olyan alárt nyilatkozatot adott, amelyben a következő mondat szerepelt: Örülünk az ezeréves magyar járomtól való szabadulásnak, de

a mostani járomból szívesen visszamenekülünk a régi járomba.

Hlinka megdöbbenve nézett rám. Pár pillanatrai hallgatás után így válaszolt: — Az akkor volt. Mert vegyeze jól meg, hogy minden rossz a csehektől jön. Ha autonómiát adtak volna Szlovenszknak, nem jött volna egy Rothermere-akció, amely Benes ügyellenességének következménye. De mi nem félünk és nem engedünk: ezt üzenem Budapestnek.

Többet nem akart mondani Hlinka és adós maradt a válaszal arra a kérdésre is, hogy ha minden rossz a csehektől jön, miért létezt be pártjával a kormányba.

*

Hlinka hiába ágál. Kassa hisz, remél és vár. (b. l.)

Forrón tűz a nap bágyadtak, lehangoltak, kimerültek

vagyunk; mert a napok óta tartó pokoli hőség már elviselhetetlen. Sokan nem bírják a meleget és összeesnek az utcán. Pedig olyan közel van a

segítség!

Mártsa be zsebkendőjét néhány csöpp valódi Diana sóborszeszbe vagy öntsön a mosdóvízbe keveset ebből a hatáson hűsítő, földűdítő, frissítő háziszerből és azután törölje le vele az arcát; izzadt testét

Azonnal megszabadul a szinte kábultságig menő kinlódástól. Csak valódi Diana sóborszeszt használjon, mert ennek gazdag mentholtartalma és egyébként is kipróbált és bevált összetétele biztosítja a gyors és meglepő hatást — számos, látzólag ilesőbb, de gyakran teljesen értéktelen és hatástalan utánzattal szemben

A valódi

DIANA

sóborszesz

mindenütt kapható

Természetes

szénsavas a

Mohai Ágnes-forrás

parafadugós üvegekben

Kapható mindenütt!

Töredék részvényeket

ezüstöt, aranyat, különleges bankjegyeket magas áron veszünk és az ellentértéket azonnal fizetjük. Levélleg is. Székhely: Bécs és Társas Bankhoz Bétéli Társaság Budapest VIII. ker. Rákóczi-utca 70. (Baross-tér 2). Telefon: Jozsef 322-03. Alapítva 1905. Üzleti órák 8-tól este 6-ig

HIREK

Nehéz homályba...

Nehéz homályba kúszik a jövő.
Mint szürkületkor erdőben az út...
Aki bemeleg, nem tudja, merre jár
S nem tudja, ki lesz, aki szembe jut.

Tán a Balsors lesz, tán a Jószerencse,
Talán törpe lesz, talán óriás,
Talán lidérc, ki tört vet, vermet és,
Talán angyal, hogy lelkiünk égbe mentse.

Megyünk, elvért gyermekék: vakon,
Léteünk fel-felmordul a vadon,
A szelben száraz levél kavarog.

Legyen az erdő akármily setét,
Csak el ne engedjük egymás kezét,
Kített, anyátlan árva: magyarok.

Végyári

Egy-egy lélegzet

— Irta Szép Ernő —

Uj tünet a természetben: az a mindennapi kis szellő, amelyik az ember arcát éri, mikor az üstösten átmeleg az ember, ha az autó elrohan.

Sokszor fel akarok iltömből kelni, villamosban, színházban, koncerten, idő előtt... nyugtalanságból. Hova akartam menni, s miféle mulasztást behozni? Vagy a halál elől akartam megugrani?

Jóság: a gyöngék ereje, az erősek gyöngesége; a csúnyák szépsége... és a szépek csúnyasága.

Felfedezem némely nap a szemöldököm állatiasságát. Mintha tegnap még ott se lett volna.

A szegénység olyan csapás, mint Beethoven siketsége.

A gyermek még nem él. Mintha álmában csinálna mindent...

Az egyik napom a másikhoz, az egyik érzésem a másikhoz, egyik szavam a másikhoz annyira nem hasonlít, ahogy a Napoleon arcképei nem hasonlítanak egymáshoz.

Elhagyom a világnak amit látok tőle... hiszen tudoz, örülni!

A boldogságot kerestem ugye... de most már nem tudom, nem-e kerültem inkább?

Kitértem az útból, mikor szembe jött, elfordítottam a fejem mikor rám nézett, nem szorítam hogy szabad, mikor kopogtatott.

Mit akarsz hát az élettől, ha úgy szereted az almokat?

Micsoda jellemtelenség a ruházódásunk. Ma zöldék vagyunk, holnap barnák; tegnap kekek voltunk, tegnapelőtt szürkék és holnapután feketék leszünk. Éjjel külön fehérek, sárgák, lilák vagyunk. Az állat, a fa mindig egyforma. Ragaszkodik önmagamához.

Szeressük egymást... hisz nem vagyunk testvérek.

Mind, aki véletlenül a szemembe pillantott, mind akiknek a szemébe pillantottam... mind ez a szem egy végtelen, végtelen tenger.

— Lázár Miklós, *A Reggel* főszerkesztője nyári szabadságára vasárnap Budapestről elutazott.

— Nagyon meleg idő, helvi zivatarokkal... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az időprognozís a következő: *Tulnyomán száraz, nagyon meleg idő, helyi zivatarokkal.*

— Fölakasztotta magát egy budapesti vendégül fia. A Fázakas-utca 26. számú házban levő vendéglő tulajdonosának fia, a 24 esztendő *Fried József* vasárnap délután fölakasztotta magát. Szülei, akik *holnap találtak rá*, semmiképen sem tudják megmagyarázni fiuknak öngyilkosságát.

Galvanizáló dinamó-fűtőszekkel, szatyorral, csatlakozással, Villanymotorok, vécélő, eladása, javítása
Vasvárad-utca 8. szám. Villanyszerelő

— Vasárnap elfogták az urasági inast, aki százmillió rabolt a Központi Tejesarnok vezérigazgatójától. *Gerley Károly Gedeon*, a Központi Tejesarnok vezérigazgatója még július 3-án bejelentette a rendőrségnek, hogy Abonyi-utca 14. szám alatti villáját ismeretlen tettes kifosztotta: a Wertheim-szekrényét fölnyitotta és onnan százmillió *trifkú ékszer* és *valutát ellopott*. A detektívek gyanyán *Kovács Emil* urasági inasra irányult, akit *Gerley* igazgató honnagriben bocsátott el szolgálataiból, az urasági inast azonban *nem sikerült a detektíveknek megtalálniuk*. Vasárnap délután *Gerley* igazgató szobalányra a ligetben sétált és ott *meglátta Kovács Emilt*, az elbocsátott urasági inast. *A szobalány azonban szót a legközelebbi rendőrszolgának, Kovács Emil pedig, amikor ezt meglátta, fuldánk evett*. A rendőr utána szaladt és a sétáló segítségével *sikerült az inast elfognia*. *Kovács*, aki már menekülésével *clárulta magát*, a rendőr előállította a főkapitányságra, ahol *bevallotta, hogy a betörést valóban ő követte el*, bemászott az ablakon, fölfejtette a ruhaszekrényt, mert tudta, hogy itt van elrejtve a Wertheim-szekrény kulcsa. A rendőrség *Kovács Emilt letartóztatta*.

— Nyékhegyi tábornok holttestét vasárnap beszentelték és Csehszlovákiaba szállították. *Nyékhegyi Ferenc* nyugalmazott honvédtábornok holttestét vasárnap délután 3 órakor a hivatalos kiküldöttek és a hatonai körök előkelőségének jelenlétében szentelték be a Gyall-úti katonai kórház halottsházájában. A beszentelési szertartást *Nagy László* lelkész végezte, majd a *gyasmenet a koporsót a halottszállító vasúti kocsiá kísérte*, amely Nyékhegyi tábornok holttestét családjának szemlémegyéi, ezidőszent cseh megszállott területen fekvő *sírboltjához szállította*.

— Nem vakult meg *Weisz Béla* úpesti kereskedő, akinek arról *füvere* lúgkövel leöntötte. Hirt adtak a lapok arról a különös és eleinte teljességgel megmagyarázhatatlan tragédiáról, amely szombaton reggel az úpesti *István-ter 27. szám alatti lejáródott Weisz Béla* 30 éves kereskedőt *Jenő* nevű *füvere lúgkövel arculöntötte*: a borzalmas tettest az első fölvetések a *két füvér összedolgozásával* okoltak meg. Vasárnap fölkerestük a Rökus-kórházban a szerencsétlen *Weisz Bétát*. *Arcait és homlokait teljesen fölürmte, összekötte a lúgok*, szemhéjai is súlyosan megsérültek, azok a hírek azonban, mintha *Weisz Béla* elvesztette volna a szemvilágát, nem felelnek meg a valóságnak, *mindkét szemé teljesen maradt*, ami főképp annak köszönhető, hogy csukott szemekkel, *álmában érte a merénylet*. — *Nem igaz az* — mondja *Weisz Béla* —, *mintha én összeveszttem volna a füvéremmel*. *Minden ok nélkül, álmomban támadott rám és ennek az a magyarázata, hogy Jenő füvérem súlyosan idegbeteg*. A harterőn szerezte az idegbajt, *üldözési mániában szenved és évek óta terrortölt, rettegésben tartott bennünket: velünk lakó édesanyját és unjcm*. A vere is beteg volt, emiatt *hétizen óperálták*. Most, úgy látszik, ez a betegség ment az agyára és *végleg elborultta tette elméjét*. *Weisz Jenő* a tett elkövetése után *megszökött*, a rendőrségnek mindaddig nem sikerült nyomára akadnia.

— Salm grófné, az amerikai olajkirály leánya másodszor is *férfhez megy egy argentinál* nához, *Parishól írja A Reggel* tudósítója: *Meg mindenké elmelezi Millcent Roersnek, az amerikai olajkirdy leányának házasságára Salm grófné, a híres teniszjátékos, amely ka-laudos szöketéssel kezdődött és viharos vállonvétel ért véget*. Salm grófné, aki ezidőszent arizánál és nával *Parishól* él, nemsokára ismét férhez megy. *Uj férje José Ramos* dusszagad argentinál földirtókos.

— *Márianosztrára vizik Papp Piroskát, a Lajos-utcai iskolaszolga gyilkosát*. *Papp Piroška* neve vala merült föl az újságolvasók előtt, ő volt az a kóbor leány, aki egy májusi éjszakán a Lajos-utcai népiszkolában levő lakásán *fiánakét fölcsécsapással megölte és ki-rabolta az iskola szolgáját*. A büntetőbírósg *12 évi fegyházbüntetésre* ítélte *Papp Piroskát* és ezt a büntetést a *kuria is jócskagatta*. A kuria döntését *ma hirdeti ki a budapesti büntetőbírósnépek ítélőtanácsa* *Papp Piroška* előtt és aztán az ügyészség *nyomban intézkedni fog, hogy az ítélletet szállítsák Márianosztrára, a női fegyházba*.

— *Fehéri Armandot megerőpráták*. *Dr. Pollatschek* Elemér egyetemi magántanár szombaton *súlyos orrműtétet* végzett *Fehéri Armandon*, az ismert és kiváló műsgrón, a „Pesti Hírlop” városi hírvetának szerkesztőjén. A műtét *Pollatschek* professzor a legteljesebb sikerrel hajtotta végre és így *Fehéri* rövidesen elhagyhatja a kórházat.

— *Meránban megbüntettek két olaszt* *Erzsebet királyné szobrának bezsenyézése miatt*. *Meránból írja A Reggel* tudósítója: *A bíróság a Franzosi-férekét* *hírszöbet királyné szobrának bezsenyézése miatt* *kétbónapi fogházra és 600 líra pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását fölfüggesztette*.

Veszünk, eladunk és művésziiesen javítunk
keleti szőnyegeket és antik butort. „Antikart” Rt (Sternberg Z. J.) Deb-utca 31. sz., Kazinczy-utca sarkán.
Telefon: J. 406-68

— *Fizetékptelen a Fejérmeyei Köszénbánya Részenyártársaság*. A mult esztendő nagy gazdasági válsága után, amikor több bányavállalkozás vált fizetékptelené, most *újabbban a Fejérmeyei Köszénbánya Rt. szüntette be a fizetékptelét*. Ennek a bányavállalatnak *Budapestben, a Nédor-híca 32. szám alatt* vannak az irodahelyiségei és a bányaipari szakmában már hetek óta *nyílt lírok volt, hogy ez a vállalat anyagilag tönkrement*. Na elmúlt napokban a részenyártársaság csakugyan fizetékptelenséget jelentett, és most *csodónkivüli kénszeresegységi eljárást kért ön maga ellen*. A részenyártársaság a kénszeresegységi eljárás előírásaihoz képest *elkészítette ideiglenes mérlegét, amely eléggé szomorú képet nyújt a vállalat anyagi helyzetéről*. A leltár szerint a vállalat *80.000 pengőre értékel bányáját, teljes fölserelésével együtt és 36.000 pengőre rug kintlévő követelesemek a végösszege*. Ez aktívakkal szemben *181.900 pengő a passzív*, ugy, hogy a *födözetlen lat-földz 61.667 pengő*. A hitelezők között tekintélyes összegrekel szerepelt az igazgatósg két vezérigazgatójától, *Hefly Lajos* és *Hefly György* és ugyancsak magas összegű követelesem állították a hitelezők jegyzékébe *Hefly Richárd feleségét is*. A részenyártársaság igazgatósgági tagjai között szerepelnek *Hefly Richárd, Hajdu Ernő, Kereszthy Kornél, Akossy Mihály* és *dr. Hoffmann Dező*. A részenyártársaság igazgatósgát *25%-os egyetési kövót ajánlott föl* hitelezőnek és a budapesti törvényeszk meg ezen a héten megindítja a kénszeresegységi eljárást.

— *Fölakasztotta magát egy asszony a pestridéki fogházban*. A pestridéki ügyészség fogházában ált vizsgálati fogságban *Korosca Lajosné*, született *Arman Paula* 32 éves háztartásbeli asszony. A cellában öten voltak vele, de vasárnap *Korosczának* mind a négy társát külső munkára rendelék ki. *Korosczné*, amikor egyedül maradt, lefejtette szokajának széles szalagját és az *ablak rászorosa fölakasztotta magát*. Amire a fogházor észrevette, már *halott volt*.

— *Ma lesz a Kisorokus-utcai dráma főtárgyalása*. A budapesti büntetőbírósnépek ma kerül *dr. Denk Tiáodar* táblalábró tanácsa elé *Tóth György* kömvészpallér, aki két hónappal ezelőtt *Kisorokus-utcai lakásán nyolc késszúrással megölte a feleségét*. A vádlott kömvészpallér a vizsgálat során kihallgatásakor kétségbeesetten panaszolta el, hogy *felesége többször is otthagya gyermekeivel együtt s a gondozatlan gyermekek közül a kisebbik fia meghalt*. A szerencsétlenség napján *könyörfött feleségének*, hogy térjen vissza hozzá, de az *asszony kinevette*. — *ekkor elvesztette önmagát és nem is tudja, hogyan történt a gyilkosság*. A kihallgatott tanuk, a szomszédok egybehangzóan azt vallották, hogy *Tóth szorgalmas munkáclvölt ember volt, felesége azonban rosszmérsékű volt*, folyton veszekedett férjével és könnyelműen otthagya gyermekeit is. *A mai főtárgyalásra az ügyészség kibüntetésről alkotott szándékát emberölés büntetéről vadolta Tóth Györgyöt*.

Bécsi Vásár
1927 szeptember hó 4-től 11-ig

Külön látványosságok:
Belga kiállítás Olasz kiállítás
Japán kiállítás

„Technikai újdonságok és találmányok”
Szállodai cikkek vására
Reklám-kiállítás Rádió-vásár
Bécsi szörmedivat — szalon

Nem kell vizum! Vásárlásodnyával és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába! Nem kell Csehszlovák alutsvizum! Jelentékeny utazási kedvezmények a magyar és az osztrák vasutakon, a Dunán, valamint a legi közlekedésben.
Mindenképen utbiztosítás, valamint vácárlásodnyá (4 pengő) kapható a

Wiener Messe A. G.-nál, Wien VII.
valamint — a lipcsei őszi vásár idején — a lipcsei májusi irásában az osztrák vásárközönban (Gloss-haus), Haistrasse 16-18 és a hivatalos tiszteltbeli képvisletéknél:

BUDAPESTEN:
Osztrák követség, V. Akadémia-utca 17.
Schenker és Tarsa, V. Nédor-utca 26. Postafiók 53.
László Gy. A., V. Vilmos császár-ut 12 (Telefon: T. 192-39.)

Máv. Hiv. Menetjegyiroda, V. Vígadó-ter 2.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda főköja, V. Nédor-utca 16-18.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda főköja, I. Gellért-ter 3.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda főköja, IV. Váci-utca 1-3.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda, VII. Füzösö-lábró 46-48.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda főköja, VIII. Bross-ter 13.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda főköja, VIII. Rakoczi-ter 3.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda főköja, XVII. Armbach, VIII. Blaha Lujza-ter 3.
Máv. Hiv. Menetjegyiroda főköja, I. Lánchíd-utca 1.

FESTMENYEK
Mednyánszky, Kernstok, Rippl-Bónai, stb. továbbá német, francia, angol könyvek, kották egyenként is eladók. Thököly-ut huszonhárom, első emelet, ajtó tizenügy

— Miért nem faj az emberiségnek három millió orosz kivégzése... Amerikában két halálraítélt ül a siralombházban. Csakugyan rablógylökösök-e Sacco és Vanzetti, nem tudjuk, mert az igazságszót hatalom ítéletével szemben áll a világ lelkiismeretének főlajdú-lása, amely igazságatlannak tartja a két halálos ítéletet. És ez a lelkiismeret, amely nem tudja elviselni, hogy ártatlanokat kivégezzenek, bombákkal terrorizálja az állami hatalom legfőbb megszentesítőjét és ráadásra öldösi a földalatti vasutak utasait, meg az utcák járó-kelőit, akik nyilván még ártatlanabbak, mint a halálraítélt anarebisták. Az ártatlanokért ártatlanokan bosszút állni legelőbb is oly kegyetlenség, mint két embert törvényes formák mellett halálra ítélni. De hát az ember lelki-ismeret minden robbantóanyagnál nagyobb erejű és még vadállatiasságra is votemedik, hogy kielégüljön és megnyugodhassék. Csak az az érthetően, hogy az emberiség lelkiismerete miért lokalizálódik Amerikára? Egy igen előkelő berlini újság moszkvai levelezője azt a retentő, még a legkeményebb szívet is megremegtető hírt közli lapjával, hogy Oroszországban a forradalom kitörése óta három millió embert végeztetett ki a Cseka. Három millió életet fajtottak meg és a három millió között bizonyára igen kevés akad, akikre a rablógylökösséget lehetett rábizonyítani. És az emberiség lelkiismerete nem tárogott, a világ igazságszerelete nem habogott! Sohol egy lélek, amely tehetetlen dühében, önmagát sebző érzéngésében beoldatná a világra: Oroszországban meggyalázzák az emberiséget, leköpöskik az élethez való jogot, megferözik örök időre a civilizáció szemelét. A cári Oroszországnak volt egy Tolsztoja, aki felbördült az autokrácia gazdaságnak láttára: Nem tudok hallgatni! — sikoltotta kétségbeesetten és az emberiség lelkiismerete fölébredt. Aztán megint elszunnyadt és a megszálás tovább dühög a Volga mentén. O két ember élete épp oly szent, mint három milliónak az élete, de két ember megmentésével nem lehet azt a bünt expidiót, hogy cinkostársai vagyunk azoknak, akik három millió embert meggyilkoltak.

— Két halalos vasárnapú fürdés a Dunában. Csepel mellett Karasz József 20 éves fiatalember fürdés közben a Dunába hullott. — Fülöp Albert 17 éves szabónas vasárnap szintén a csepeli Dunában fürdött. A víz eödra elkapta, elmerült és a suiró kihúzták, már halott volt. A rendörségi nyomozás megállapította, hogy Fülöp Albert napról-napra fürdött a Dunában ugyanazon a helyen, ahol a víz eredetileg sekely volt. Legutóbb azonban kotrógépvel dolgoztak ezen a helyen, amely ezáltal sokkal mélyebbé vált. Fülöp erről nem tudott és ez okozta a katasztrófát.

— Följelentettek egy fővárosi altisztet, hogy brutális hámszömdával halálba kergette a feleségét. A Százados-uti állami lakótelepen pénteken holtan találtak lakásán Lukács István fővárosi altiszt 68 éves feleségét, aki fölakasztotta magát. Lukács Istváné öngyilkosságának hátteréről a szokásos nyomozás közben meglepő dolgokról értesült a főkaptány-ság öngyilkossági osztálya. Az öngyilkos asszony nővére, Boski Ferencné ugyanis följelentést tett Lukács István ellen, hogy brutális hámszömdával kergette halálba a feleségét. A följelentés folytán kihallgatták az öngyilkos szomszédait, akik azt vallották, hogy Lukács István állandóan gorombán bán a nála 13 évvel idősebb asszonnyal. Csütörtökön este is ülósan tért haza és durván összeveszett a feleségével, mert állítólag keserű tejjel adott a térszömdához. A lakók hallották, hogy Lukácsné kérlette a férjét, de az egyre csak ezt hangoztatta: jobban temed, ha meghalnál és nem lennél terhelt. Másnap, pénteken délelött azután, amikor az asszony egyedül maradt a lakásban, fölakasztotta magát. Az állami lakótelep lakóinak kihallgatása után a rendörség tovább folytatja a nyomozást a Lukács István elleni följelentés ügyében.

— Györfi Géza békéscsabai volt osztálytársának 25 éves találkozója. Fölkörem osztálytársainak, akik a békéscsabai ev. főgimnáziumban 1902-ben a VIII. osztályt, 1906-ban a VI. osztályt végeztek, valamint azoknak is, akik már előbb elmaradtak tőlünk, legutóbb szüvesek 1927 szeptember 6-án délelött Újvárosban a békéscsabai ev. főgimnáziumban találkozóra megjelentek. Dr. Szolár Ferenc, a budapesti ev. főgimnázium tanára.

Dr. Saáry Tibor, a főrendiház titkára rejtélyes körülmények között eltűnt

Egy héttel ezeltűt távozott el lakásáról, minden értéktárgyát otthon hagyta és azóta nem adott életjelet magáról!

(A Reggel tudósítójától.) Hétfő nap óta a legszigorubb diszkredióval nyomozza a rendörség egy előkei állású, eltűnt tisztvel hollétét. Egy héttel ezeltűt ugyanis megjelent a főkaptány-ságon Dr. Saáry Tiborné, született Botkai Lina és bejelentette, hogy 44 éves

férje, aki az országgyűlés felsőházának titkára, eltűnt a Magyarádi-út 50. számú villában levő lakásukról.

Dr. Saáry Tibor egy héttel ezeltűt, hétfőn reggel ment el hazáról, azzal, hogy a Wiener Bankverein Podmaniczky-utcai főkaptány-sághoz megy, mert folyószámlájáról pénzt akar fölvenni az elcséje házber kifűzetésére, onnan pedig a fürdőbe megy, ahonnan azután haza fog térni. Saáry Tibor alig távozott el lakásáról, amikor felesége észrevette, hogy férje pénztárcáját, óráját és egyéb értéktárgyait szobájában hagyta. Az uriaszony, aki ezt férje feledékenységének tulajdonította, csak akkor kezdött gyanakodni, amikor Saáry a késő esti órákig sem tért haza. Saáryné másnap reggel a rendörségre szöletett, ahol meg-tette az eltűnés följelentését. A rendörség az uriaszony vallomása után azonnal megindították a nyomozást és elsöször a Podmaniczky-utcai bankfőkaban érdeklödtek, hogy ottlöl-e hétfőn dr. Saáry Tibor. A bankban a rendörség kérdésre azt a fölvilágosítást adták, hogy

dr. Saáry Tibor sem hétfőn, sem pedig azóta nem jött ott és afölél sem intézkedett, hogy a bankban kezelt nagyszömgű betűleiböl kitalálás történjék. A nyomozás egyéb kísérletezései sem végződtek eredménnyel. dr. Saáry Tibort, amióta hétfőn reggel eltűzött a lakásáról, sehol sem látták. Dr. Saáry Tibor előkelő, gazdag dunántúli desztericsalád sarja, aki

nyolc évig Szibériában hadifogságban volt és a háború után súlyos idöfogsokkal tért haza.

Betegsége az évek folyamán ideháza lényegesen javult, azonban idegzete máig is viselte a háború nyomait. Dr. Saáry, amikor Szibériából hazatért, egy pápai bank ügyésze lett. Félévvel ezeltűt feleségével együtt Budapestre költözött, hogy elfoglalja új tisztjét és a felsöház elnöki irodájában. A rendörség fölvevésre az, hogy

Saáry Tibor valószínűleg öngyilkos tervekkel távozott el lakásáról.

bár erre semmi látható oka nem volt. Dr. Saáry Tibor megmagyarázhatatlan eltűnésének ügyében a rendörség az egész ország területére kiterjesztette a nyomozást és pontos szemlelyírást küldött valamennyi vidéki rendörsöghöz és a főrendiház eltűnt titkáráról.

— Leugrott a Lánchídröl egy arfistán. Vasárnap hajnalban a budai Lánchídfönél posztöl rendörszösem észrevette, hogy egy 35 év körüli, elegánsan öltözött nő izgatottan rohan a hídra. Mielött utólerhette volna, a fiatal nő, aki izgatottságában nem látta, hogy még nem ért el a hídnak a Duna fölötti ívelő részéhez, átrepelte magát a korlátot és az alól elhúzódó rakpari kövezetre zuhant. A rendörségitésére kivonult mentök megállapították, hogy az öngyilkosjelöltti arfistán zúdásokon és töröskorú kőröl koponyaalami törést szenvedett. A Rökus-körháza szállították, ahol súlyos állapötben vették kezelés alá. Személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani, de a nála találó iratokból az tűnik ki, hogy arfistán, aki valamelyik mulatóban volt alkal-mazva.

— Két román miniszter Párisba utazott. Bukarestből távratozták: Titulescu külügyminiszter és Brătianu Fülöp pénzügyminiszter Párisba utaztak.

— Levine és Drouhin vasárnap csaknem összeverekedtek. Párisból jelenti a Reggel tudósítója: Levine és francia pilótája, Drouhin között vasárnap megismétlödtek ugyanazok a heves jövetek, amelyek szombaton a repölterőn játszódtak le, amikor Levine le akarta szerelteni a „Miss Columbia” tartálék-motorját. Ezuttal egy ügyvédnél találkoztak, aki mindenáron azon volt, hogy kibékítse egymással Levinet és Drouhnt. Az amerikai vállalkozó és a francia pilóta között olyan heves szövdös támadt, hogy néhány pillanattal attöl kellett tartani, hogy egymásnak mennek. A felek végül is megegyezés nélkül váltak el.

— Belesett a mezeződörbe. Az Orányögy-utca 12. számú házában folyó javítási munkák közben súlyos baleset éle vasárnap délelött Buezkó Marton 31 éves kutyaköt. Buezkó pedig meg nem állapított módon belesett egy mással tett párhuz. egy, hogy a mezező terület fölöttéle. A Szent István-körházaban apóiták.

— Bécsben vasárnap 40 fokos hőség volt. Bécsből jelenti a Reggel tudósítója, Bécsben vasárnap rendkívül nagy volt a hőség. A hőmérő napon 40 fokot mutatott. A mentöknek sok döngök akadt az utcán elajult emberekkel. A fürdésnek négy áldozata volt, akik vízbeü-ladtak.

— Ungváry Laszló hajléka, szöle és borzadáságit. Ceglédön augusztus havában hösztálta ki a zardák körében közsömeri nagy lényezögrözetek, amelyek a fa iskolai növénzek, konyhakerti és virágmagvak, kertészeti szerszámok teljes tájékozató arjegyzékét fölveszik. Ezt az arjegyzéket ingyen és bönmentve küld meg a cég mindenkinék, aki lapunkra való hivatozással hozzánk fordul.

Brillánsokat, gyöngyöket
és régi ezüsttárgyakat Schmelzer Benő Károly-kürt 28. sz. (Köz-teljes értékben vásárol Schmelzer Bontó városház főkaptány)

— Öngyilkos lett egy budapesti szerelmes-pár a kassai erdőben. A kassai rendörség vasárnap délelött távratban tudatta a budapesti főkaptány-sággal, hogy Kassa mellett az erdőben öngyilkos lett egy szerelmes-pár, amely minden valószínűség szerint budapesti. A nő körülbelül 18 éves, a férfi 25, mindketten elegánsan öltözöttek. A nő fején három repölterölös nyoma látszik, a férfit egy golyó álta meg, amiböl arra következtettek, hogy a férfi elöször lelötöl szerelmest és azután végzett magával. Az öngyilkosoknál semmiféle igazoló írás nincs de holttestük mellett egy magyar újság fektött az öngyilkosság elötti nap dátumával, ami azt bizonyítja, hogy elöző nap utózhaltak Budapestről Kassára. A kassai rendörség annak megállapítására kerli a budapesti főkaptány-ságot, hogy kik lehetnek az öngyilkosok. A főkaptány-ság a nyomozást megindította.

— Ötszáz francia tartálékos ismét tüntetést a chalonsi táborban. Párisból távratozták: A „Humanité” jelentése szerint néhány nappal ez-elött a chalonsi táborban 500 tartálékos tüntetést rendeztek. A tüntetők jobb állást, valamint több fizetést követöltek. Több tüntetöl le-tartóztattak. Ezeket hadtörösvénysek elöl állít-ják. Kiszöhdötások érdekében újabb tüntet-eket fölmentettek be. Ezenkívül a „Humanité” a különbözö helyörségeknél és több hadihajó fo-délzetén csaknem naponta megismétlölö ki-csebb cseleklötöl ad hírt.

— Elmaradt a „Kék Madár” próbájta. Párisból jelenti a Reggel tudósítója: Givon, az Oiseau Bleu üldötája szombaton éjele a le bougeirt repölterölrel próbauts akart tartatni. A kedvezőtlen idő miatt Givon az utolép percben lemondott a próbautról és így az amerikai repölés startja is, egyelőre bizonytalanná vált.

— Nyolcezer halottja. 16.000 sebesültje van a mexikói vallásháborúnak. Londonból jelenti a Reggel tudósítója: Mexikóban az eddigi számítások szerint az ott dúló vallásháborúnak eddig 8000 halottja és 16.000 sebesültje volt.

TAPÉTÁK egy szoba lápöláfásze mennyi-zettel 80 pengö
Mansöld Mansöld, József-kürt 31/B. Telefon: J. 301-34

Zala megyében 150 katasztrális hold termöföld lakóházzal, elö-es holt fölszereléssel, hatvanöt-ezer pengöért eladó
30.000 pengö készpénzzel átvehető, a hátralévöl összege kedvezö fizetési feltételek. Megkeresések „Alkalmi vétel” jelölegre e lap kiadóháza keretnek.

Autocar
VII. Vörösmarty-u. 33.
(Andrássy-út sark) Telefon: L. 983-63.
Dunlop Cord
gárlakókat
autöfelszerelések szaküzlete

Társasutazás Párisba!
A világ metropolisai közül Páris talán az egyetlen, mely az év minden szakában vonzza az idegeneket. A Máv. Menetjegyrödröl az érdeklödés hatása alatt megismelli népszerú társasutazás-öt, mely szeptember 3-án indul. Az 500 pengö részvételi díjban az összes kiadások, söt meg a borraválók és a színházak, mulatók, estéi díjai is belefoglaltatnak.

Áranarchia — béranarchia

A kormány gondoskodik végre pártatlan szervről, amely a béreket a sztrájkok és kizárások elkerülésével állapítja meg

(A Reggel tudósítójától.) A sztrájkokon, amelyek egyre nagyobb körben állítják meg a munkát a nyári konjunktúra kellős közepén, **senmi megfélemlítés** nélkül, aki az áruk és bérek egymáshoz való viszonyát egy kis figyelemmel kísérte, az meglehetősen biztonságos megállapításra, hogy **abban a pillanatban, melyet az ipari konjunktúra vonala fölfelé lendül, a munkásság a nagy hiányt, amely**

a bérek és a megélhetési költség között mutatkozik,

féltékenységül föl fogja használni arra, hogy amennyire az erőviszonyok engedik, javításokat kezdjen ki magának. A munkabérekben azonban nincsen meg az egyöntetű színvonal, amelyet, sajnos, az élelmi- és egyéb szükségleti cikkekben látunk. Az élelmiszerek ára egy év óta, különösen félsztendeje állandóan emelkedik s **velő lépést tart az iparcikkek ára is, míg a bérekben és a fizetésekben az a párhuzamos emelkedés nincs meg.** Egész sora van a munkakategóriáknak, amelyek nemcsak, hogy elérték béreikben a létfenntartási index arányszámát, hanem messze meg is haladták. A cipészek, nyomdászok, szabók, könyvkötők, bórondósok, kezyűsők tennékert föltéve van az indexparitásnak, **míg igen nagy kategóriákban, a gépészek, tanácsadók, közművesek alig hogy az aranyparitást elérték.** Ez a béranarchia méltó kiegészítője annak az aranarchiának, amely a fogyasztási piacon dúl.

jellemző arra a műkedvelő szemlemer, amely a szociális gazdaság terén Magyarországon uralkodik.

Ki meri kétségbevonni, hogy a munkásnak joga van a tisztas emberi megélhetésre? **De vajon ki tartja igazságosnak a társadalmi erőviszonyok olyan eltolódását, amely lehetővé teszi, hogy a téglahordónapzámos fölött keressen, mint az építési rajzoló, a szedő, mint az újságíró s az asztalos, mint a tervezőművész!** Mirepedig Magyarországon ez gyakori, sőt mondhatni a **talányomó** eset. Akármilyen elismerésben részesül is a rendőrség szerepe elé, amelyet a szembeálló felek, a munkásság és a munkaadók érdekeinek kiegyenlítése és kibékítése kö-

rül kifejténi fog, mégis azt kell kérdeznünk, **hoggy**

Magyarországnak lényeg nincsen más hatósága, amely mégis csak alkalmatossá válna

ennek a földatának a megoldására? A népjóléti miniszterünknek mégis csak rendelkezésére állnak inkább, mint a rendőrségnek, azok a statisztikai és szociálpolitikai adatok, amelyek segítségével megállapítható, **mennyire emelendő a sztrájkoló munkásság bére, hogy a munkás mindennapi kenyerét két keze munkájával megkereshesse s mennyi az a többlet, amelyet az ipar megfizetni tud anélkül, hogy a vállalatba befektetett tőke kamatossá és a vállalat versenyképessége ne legyen veszélyeztetve.**

Nincs az európai ország, amelynek ne volna erre a célra külön hatósága.

Angliában 1919-ben állították föl az *Industrial Court of Arbitration* nevű intézményt, amelynek az a rendeltetése, hogy a **rettenetes vesztésekkel járó sztrájkokat megakadályozza** és tudományos módszerek segítségével állapítsa meg azokat a **béreket és fizetéseket, amelyek egy-egy iparág megfizetni képes és megfizetni kötele.** Csodálatos, hogy az a politikai regime, amely a legutóbb szidta és feketítette be a liberalizmus kormányzási módszereit, az a magyar kurzus ragaszkodott kitartóan és szívósan a manchesteri liberalizmus alapvető tételéhez, a „laissez faire, laissez aller!”-hoz. Ez, népjóléti uraim,

a primitív liberalizmus politikája,

mint a gazdasági életbe beemarátkozás elve, mindenki verekedjék ki magának annyit, amennyit tud! Nem, így ez nem mehet tovább!

A kormánynak kötelessége gondoskodni pártatlan és tudományos fölkészítései szervéről, amely a bérek és fizetések magaságát sztrájkok és kizárások elkerülésével megállapítsa,

mert különben az első hullámot újabb sztrájk-hullámok fogják követni, amelyek káros következményeit az alia fölévült magyar gazdasági élet igen nehezen tudná elviselni.

— Briand vasárnap órák hosszat tanácskozott az amerikai újságírókkal a francia-amerikai barátsági szerződésről. *Párizs* jelenti *A Reggel* tudósítója: Briand külügyminiszter vasárnap délután fogadta az amerikai lapszerkesztők európai tanulmányúton levő csoportját és a velük órák hosszat folytatott beszélgetés folyamán a francia-amerikai megértés fontosságát hangsúlyozta. Egyben a sajtó támogatását kérte a francia-amerikai barátsági szerződés számára, amely Briand szerint **nem egyszerű barátsági szerződés lenni, hanem a békeinek valóságos alapkövét szolgáltala.**

— Darabokra lépte a villamos. Vasárnapra virradó éjszaka a Béke-úton 12. számú ház előtt a villamos elült egy 10 év körüli ismeretlen munkásember. A szerencsétlen emberen ugy átnéztek a villamos kerekai, hogy a tüzoltók kellett segítségül hívni, akik azután kimentek több darabra repült polttestel a pótkocszi alól.

— A pápa tízperces kihallgatáson fogadta az egiptomi királyt. Rómából tévtriorozás: A pápa *Fuad* egyiptomi királyt vasárnap a kis trónteremben **kihallgatáson fogadta. A kihallgatás 10 percig tartott.** A pápa átnyújtotta a királynak az AranySarkantyú-rend jelvényét.

— Gajdát végleg kizárták a eseh hadseréghől. Prágából jelenti *A Reggel* tudósítója: Most jelent meg az 1927. évi hadseregparagrafus, amelyből **kihagyták Gajda volt vezérkari főnökét.** Ez arra mutat, hogy a hadügyminiszternek végérvényesen jóváhagyta Gajda degrádálását és kizárását a eseh hadseréghől.

— Kínakarverseny lesz a Szent István-heti kiállításokkal kapcsolatban. Az augusztus 18-án megnyuló vas és reklámmal kapcsolatban a fővárosi kereskedelmi forgalmának fokozására kinkarverseny lesz. Nevezés az I. Nemzetközi Reklám Kiállítás iródjában (iparcsarnok) küldendő be. Résztételi díj nincs. A kinkarokat augusztus 20-ra el kell készíteni. A zsűri az érdekelte szaktetűleket kiküldöttéiből és kiválo iparművészekből áll. Zsűrésze augusztus 22. és 31. között. A legjobb kinkarvezetők, illetve egyes arany-, ezüstérmét és tésztélt díszokleveleket fognak kapni. Minden kereskedőnek érdeke, aki a Szent István-heti idegenforgalmat eredményt vár, hogy minél szebb kinkarokat készítesse.

— Rosszul élünk, de van fölöslegünk. A pénzügyminiszter megtalálta a szívét és **eltörölte a legfontosabb élelmicikkek forgalmi adóját.** És szóhoz jutván a szív, reméljük, hogy **Bud János hamarosan a húst is mentesíteni fogja az adócher alól.** Tekintve, hogy e forgalmi adók eltörlése csak 5 millió pengő veszteséget jelent havonta az államnak, amivel szemben áll tízenegymillió adóbevétel-többlet, azt kell mondanunk, hogy nem is kellett nagy szív ezeknek az adóknak a beszüntítéséhez. De egy kis szív is valami és mi igaz meg-hatódottsággal vesszük ezt az áldozatkésztséget, **mert a fővárosnál még ez a kis szív is kis áldozatkésztséget se tudtuk idóig fölfedezni.** Pedig Budapest közönsége mégis csak közömbös áll a főváros tanácsához, mint Bud pénzügyminiszterhez és ha valakinek, ugy **először a főváros tanácsának földadata és híralása a főváros közönségének olcsó ellátásáról gondoskodni.** A városházán helyett a kommunális politika legnagyobb sikerének a fölösleg ki-mulatását tartják, mintha egy háztartásban csakugyan sikerszámba menne, hogy a háztartás vezetője halomba rakja a megtakarított pénzeket, **de maga a család éhezik és szükséglet szenved.** Budapest háztartásában a fölösleg legnagyobb része azokból az adókból kerül ki, amelyekkel a tanács a közéletmezést megir-gítja. Budapest városi tanácsa koplatatja Budapest közönségét, hogy adópolitikájának minél nagyobb sikert biztosítson. Pedig az adó-politikája lehetne valamivel rosszabb is, csak jobb lenne a közéletmezési politikája. Ha ugyan egyáltalában szó lehet ilyen politikáról ott, ahol a közönség legvitalisabb érdekeit áldavetik annak a rögeszmenek, amely a háztartási fölöslegben látja a közigazgatás legfőbb célját és legszebb eredményét. A drágasági értekezleteken többször szó esett a **vásárosarokti bődék bérelti díjairól, a piaci árúsk hely-pénzeiről, fogyasztási adókról, közvetlenár-mokról, amelyekkel a főváros egy yőváenszédalékos áremelésre kényszeríti az eladót.** De a főváros tanácsa még mindig nem találta meg a szívét és nem mutat hajlandóságot arra, hogy elforduljon a fölöslegnek nevezett bálványtól. Ezzel az indolenciával szemben a fővárosi bizottsági tagoknak kötelességük rendkívüli közgyűlést összehívni és ott kioktatni a tanácsot, hogy ez nem önmagáért, nem is a fölöslegkéért, **de Budapest közönségéért van.** És ha Budapest közönsége szenved a drágaságtól, a jankiltásra nem lehet az a válasz, hogy a főváros tanácsa büszkén és önértetesen rámu-tat a háztartás fölöslegére.

— Föblötte magát egy rendőrfőhelyelöltes, mert nem tudta megélni a nyugdíját. *Sóos IV. József* nyugdíjas rendőrfőhelyelöltes, Losonci-utca 17. számú házban leve lakásán, régi szolgálati Prommer-pisztolya-val föblötte magát. A szomszédok a dörréneq besiettek, de a rendőrfőhelyelöltes már halott volt. *Sóos IV. József* régóta panaszkodott, hogy csekély nyugdíjából nem tud megélni, bizonyosra vehető, hogy emiatt határozta el magát az öngyilkosságra.

— A faszizmus „tudománya” külön fakultást kap a perugiari egyetemen. Rómából jelenti *A Reggel* tudósítója: A perugiari egyetemen **külön fakultást állítanak föl a faszizmus „tudománya”k tanítására.** Akik ezt a fakultást elvégzik, olyan diplomát nyernek, amely a közigazgatási hivatalokban és a faszista szindikátusokban és más testületekben való **alkalmatlalást meg fogja könnyíteni.**

— Szombaton megnyílt a székesfehérvári országos kiállítás. *Székesfehérvárról* jelenti tudósítónk: Az itteni lovassági kaszárnya tágas helyiségeiben augusztus 13-án nyíltán meg az **országos ipari és mezőgazdasági kiállítás,** amely a békeidők óta az első ilyenü kiállítás Magyarországon. A kiállítás tartama alatt **tízféle országos ipari, mezőgazdasági és kulturális kongresszus lesz Székesfehérváron.**

— Morsékkelt utazás az 1927. évi Bécsi Fés Vására. Az évek óta nagy eredményt megúrtolt Bécsi Váras legközelebb mint ösz vásár folyó évi szeptember 1-én fog megnyitni és szeptember 18-ig fog tartani. A m. kir. államvasutak, a Duna-Száva-Adriai Vasut, az ausztriai vasutak a Duna-Drávai Társaság és a m. kir. Folyam és Tengerhajozási Rt. a vasútállomásoknál, utazási igazolvány fölmutatása ellenében augusztus 31-től szeptember 15-ig az oda- és visszautazásra jelentékeny mérséklést engedélyeznek. Az ausztriai víziumtól a Váras utazótól a vasúrigazolvány valamint egy érvényes úlevél fölmutatása ellenében teljesen föl vannak mentve. A csehszlovák államon való utazásra céljára ártuzási vízium nem szükséges. A visszautazáson ezen fölmentés csak akkor érvényes, ha a vasúrigazolvány a Bécsi Váras által le lett pecsételve.

MAGYAR LÉGI-FORGALMI RT

Budapest VII, Erzsébet-körút 9 (Newyork-palota)

Légi-forgalom Budapest—Wien és Budapest—Graz

naponta

Mémetrend:

ind. 6.30	8.40	BUDAPEST	érk. 15.55	18.05
érk. 8.15	10.25	WIEN	ind. 14.10	16.20
ind. 7.05		BUDAPEST	érk. 19.15	
érk. 9.30		GRAZ	ind. 16.30	

Csatlakozások:

6.20	Budapest	15.55	Budapest	15.55
8.15	Wien	8.40	Wien	14.10
10.45	Prága	10.25	Brinn	12.50
12.10	Drezda	15.00	Gleiwitz	10.50
13.50	Berlin	16.40	Breslau	9.15
18.05	Kopenhága	19.25	Berlin	6.20
8.40	Budapest	18.05	Budapest	19.15
10.25	Wien	16.20	Graz	16.50
13.55	München	13.05	Klagenfurt	15.30
16.40	Zürich	19.35	Vélenca	18.00
19.00	Lausanne	8.25	Róma	8.30
19.45	Gené	7.40		

Az autó 40 perccel a repülőgépi indulása előtt indul a Newyork-palotától

Tarifák: Budapest—Wien (vagy Wien—Budapest) 50.—P Budapest—Graz (vagy Graz—Budapest) 60.—P

Csomagállítás mérsékkelt díjszámú szerint

Csomagok földatása a Magyar Légiforgalmi Rt központi iródjában és az Angol-Magyar Szállítványozási Rt-nál (V. Beldina utca 2)

Jegyváltás: a központi iródnában (Newyork-palota, tel.: 1. 386-87) és az összes menedzseri irodákban

Képviselet Wienben: Österreichische Luftverkehrs A.-G. 1. Tegethofstrasse 7

Villányi pezsgő

(Schaumburg-Lippe)

CSAK RÉGIÉVJÁRATOK

ZÁLOGCÉDULÁKAT

kiváltak. Ekszereket hárkinek drágában vessék. A forgatott: Singer IV, Egyetem-u. 11. 1894. Telefon

Utazásnál, nyaralásnál nélkülözhetetlen

saját készítményű raglánok és felöltők

elismerten kitűnő szabással, tekintettel nagy készletének, **rendkívül olcsó áron** készen kaphatók

WIDDER férfiszabó

IV. Városház-utca 20. Telefon: 295-76 szám

Egyházipolitikai veszélyek

— Irta Polónyi Dezső —

A magyar társadalom jól tenné, ha fölgyelne azokra a felhőkre, amelyek

az egyházipolitikai horizonton kezdenek ternyosulni

és amelyek a felekezeti béke és türelmesség tiszta egére könnyen vérses vihart hozhatnak. A háború óta erősen föllendült a vatikáni diplomácia munkája. Ismét életrekeltek a szentszék messzenéző politikai célkitűzései és lázas buzgalommal igyekeznek a világ összes katolikussait ezeknek szolgálatába állítani. Már

a háború alatt folytat kísérletezések a pápa világi uralkodóvá visszaállítására.

Előbb Rómától a tengerig húzott keskeny földszalvával, majd a Trentinóval, később egyik Szardínia mellett szigetelt s végül Liechtenstein hercegséggel gondolták a kérdést megoldhatónak. Eddig nem sikerült, de már *Negberger bejelentette, hogy addig nem lesz tartós béke Európában, amíg a tárgyalás a pápát kielégítő megoldást nem talál.* Bennünket ebből főként az érdekel, hogy a jötekonny feledés homályából újra előkerült VIII. Bonifácus pápa *Unam Sanctam* bullájának szelleme és ennek hatása alatt aktuálisokká tették azokat a pápai ítelmeiket, amelyek

a katolikusoknak meghagyták, hogy minden országban felekezeti alapon politikai pártot alakítsanak.

XIII. Leó pápa 1890 január 10-iki *Sapientiae christianae* enciklikája, X. Pius pápának 1903 november 9-iki *első ünnepélyes allokúciója* és más hasonló megnyilatkozások mind azt követelték, amit dr. *Waltz-Feldkirch* püspök a bécsi „Das neue Reich” című folyóirat 1921 október 30-iki számában úgy fejezte ki, hogy *a katolikusok mindenütt egységes feladatként igyekezzenek a lehető legnagyobb politikai hatalmat megszerezni.*

Nem hazafias célok, avagy nemzeti eszmények szolgálhatóságért, hanem a pápa politikai hatalmának visszaállítása és öregbítése céljából.

Hogy a felekezeti béke szempontjából mit jelenthet a pápa politikai hatalma, arra néhány példa ölesen rávilágít. *Weng* páter, az innsbrucki jezsuita egyetem tanára 1875-ben adott ki egy *inquirációt dicsőítő munkát*, melyben kifejti, hogy

az eretnokség büne méltóképen csakis halálbüntetéssel torolható meg.

Hammerstein jezsuita páter 1890-ben kiadott prédikációiban azt magyarázza, hogyha a félégsértésre halálbüntetést lehet szabni, akkor ezt azok is megérdemlik, akik a szentegyház ellen követnek el árulást (*Hochverrat*). *De Luca* jezsuita páter, a római (pápai) egyetem az egyházjog tanára, 1901-ben azt tanította Institúciójában, hogy *akik az eretnokséget az anyatejjel szívták magukba, megérdemlik a halált*. Hasonló tartalmu fejtegetések találhatók *Straub Antal* német jezsuita páternek az *Egyházzól* 1913-ban kiadott munkájában (II. kötet 17. oldal). De elég. Aki ismeri ennek a kérdésnek főleg a jezsuiták által fölvirágoztatott irodalmát, az ebből kitetsző

szívós és következetes türelmetlenségi megnyilvánulásokat

és aki tudja, hogy Krisztusnak ezek a fanatikusán tulzó harcosai a katolikus egyház szellemi hadjárataiban mennyire előkelő szerepet tudtak maguknak mindig biztosítani, az *sóhasem lehet híve olyan politikai hatalom visszaállításának, amely az igaz hitre való térítés céljából a középkori vallásháborúk borzalmaival hozná vissza*. Másik irányu politikai célkitűzése a Vatikánnak

a régi osztrák-magyar monarchia mintájára olyan dunai állam létesítése, amely a Habsburgok uralma alatt egyesítene a katolikus délnémeteket, osztrákokat, németesekeket —, sőt talán Magyarországot is.

Ebből törekvésében két politikai meggyőződés vezeli. Az egyik a protestáns német birodalom legyőztetése és keltészakítása. A másik az, hogy a szentszéki nézőpontból *sóhasem kedvez az egységes nemzeti állam, amelyben a nemzeti szempontok rendszerint a vallási kérdések előtt járnak kifejezésre, hanem az az alakulat kedvező, amelyben*

a különféle népcsoportok és nemzetiségek egymást politikailag kiegyensúlyozza, a közös vallás köteleivel kapcsolódnak egybe

s így a szentszéki politika céljaira — pláne megfelelő uralkodó család vezetése alatt — a legkönnyebben felhasználható. Az *„Osservatore Romano”,* amely a római kuriának hivatalos közlönye, 1919. évi májusában polémiát folytatott *Clémenceau* „*Homme libre*”-ével és ekkor nyíltan kiírta, hogy *a szentszék az egész háború alatt a jóni célok szolgálatában, az*

ántánthatalmakat segítette. Németországban gyűléseken, folyóiratokban és könyvekben jelent meg XV. Benedek pápának az az összeomlásokról állítólagos kijelentése: „Ezt a háborút Luther vesztette el.” Ugyancsak az „*Osservatore Romano*” tette közzé XI. Pius pápának 1923 május 23-án tartott allokúcióját, amelyben a németországi katolikusokat arra buzdította, hogy tegyék jóvá a római kuriától 400 év előtt történt elszakadást. Számátalan hirlapközlemény és egyéb jelenség tanúsítja, hogy ezzel a politikai akcióval kapcsolatban újból

formális ellenreformációs mozgalom indult

meg, amelynek hullámát mindenfelé érezhetők. Egyik klerikális napilapunk tegnapielőtt jelentette, hogy a pápa a cseh nemzeti egyház „*javábbi romboló munkájának*” és „*a rohamos züllésnek gátal vetendő*”, megalapítja Rómában a *Nepomuk-kollégiumot* és e célra 10.000 négyzetméternyi területet vásárolt. Erdekes lenne megtudni, hogy

a jezsuiták miért éppen most építenek Budapestben új nagy rendházat

és az e célra szükséges sok ezer négyzetméternyi területet mi célból és honnan származó pénzen vásárolták, holott az országban való tartózkodásuk *sóhas még törvényesen megalapozva*. Ezekkel a jelenségekkel szemben a magyar társadalomnak föl kell vértéződnie és

évszázados hagyományainkból erőt merítve, mindent meg kell tennünk, hogy *legvalóságosabb időnkben, amikor a trianoni diktátum borzalmaival kell reparálnunk, az ehhez elkerülhetetlenül szükséges*

nemzeti egység

a legjobban elkülönítő felekezeti viszályokkal meg ne bontassék. Tessék példát venni a közel-múlt évtizedeinek főpapjaitól, akiknek vallásos érzelme mindig

egyensúlyt

tudott tartani a *hazaszeretet* érzésével és akik mindig is azt hirdették, hogyha a hitcikkelyek különböző volta miatt nem is találkozhatunk ugyanegytemplomu oltáránál, de van egy oltár: *a haza oltára, ahol együtt kell áldoznunk és ahol egymást szeretettel kell támogatnunk*. És igaz, hogy ezek a főpapok *meegsküdtek az állami törvényekre és a haza iránti hűségre is*. A nemzet érdeke parancsolólag követeli, hogy ez a kérdés sürgősen rendezessék.

45.000 frank értékű platinát raboltak el Saarbrückenben

Saarbrücken, augusztus 7.

(A *Reggel* tudósítójától.) Vasárnapra virradó éjjel három álarcos férfi behatolt a dillingeni kohó laboratóriumába, az ott tartózkodó két alkalmazottat rájuk szeggett revolverekkel halálra kényszerítette, majd nagymennyiségű platinát rabolt el. Az elrabolt platina értéke 45.000 frank.

INGYEN IS CSAK TELJES SZÖVEGÜ

DUMAS-
FOGADJON

MŰVE-KET
EL!

Mielőtt rossz kiadást rendelne és átvenne, nézze meg a mi kiadásunkban megjelent DUMAS-műveit, mert az:

1. teljes szövegű, nem rövidített kiadás, Dumas arcképével;
2. eredeti franciából fordította: Szini Gyula, Forró Pál, Sztrókay Kálmán és Németh Andor; a bevezetést és Dumas életrajzát Lándor Tivadar írta;
3. szép, nagy könyvalak; fanyentes papíron tiszta nyomással;
4. kiadásunk kötés-tervezete Végh Gusztáv művészi munkája, gazdag aranyozással, ami díszre lesz könyvtárának;
5. hasonlítsa össze az árakat; mi mindenkinél olcsóbbak vagyunk. Kötött diszkiadásunk (A)-kiadás ára — két kötetes sorozatonként — csupán 4.90 pengő.

A Gutenberg-kiadás teljesen elkészült, irodánkban bármikor megtekintheti. Hogy mindenkinek, aki elkésett megrendelésével, alkalmat adjunk arra, hogy a minden mással összehasonlíthatatlan

Gutenberg-kiadást

még ma is megszerezze, mellékeljük az alábbi megrendelő-szelvényt.

SZELVÉNY

Christensen és Társa GUTENBERG-könyvkiadóvállalat,
Budapest IV, Váci-utca 17, félelelet

Alulírott ezennel megrendelem a Gutenberg-könyvkiadóvállalat kiadásában megjelent Dumas-műveinek A)-kiadását (kötött diszkiadását) tíz kötetben, mintegy 4000 oldalon, szállítandó két havonként két kötetben. A két kötet ára 4.90 pengő, tehát az egész mű 24.50 pengő, a kiadóhivatalban.

Név:

Lakhely (utca): Posta:

Megszólaltatta Reinhardt

a néma szereplőket a „Szentivánéji álom“ salzburgi ünnepi előadásán

Salzburg, augusztus 7.

(A Reggel kiküldött tudósítónak telefon-jelentése.) A fény és tánc káprázatos ritmusa volt a „Szentivánéji álom“ szombati előadása, amelynek legtöbb szenzációja az volt, hogy

Reinhardt megszólaltatta a némajáték szereplőit.

Rosamunde Pinchot, aki Budapesten a „Mira-kel“ben az apácát játszotta, Maria Solveg, Kattia Sterna és Thy Losh, valamennyien a pantomim világában keltek életre és Reinhardt úgyszólván fővárdia e táncosok nyelvét, befogja őket a reinhardt deklamáció csillogó hintájába. Természetesen a darab súlypontja így is a tánc felé tolódik el és maga a színpad is érezteti a villódzó mozgások, vakító fényhullámok delejes áramkörét. Az ide-oda kergetőző csoportok szinte pillanatok alatt keresztülszáguldnak a prizmának valamennyi szívarányvanszínét. Maga

a színpad gömbalaku,

ezzel érezteti a távolbavessző perspektívát. Nevezetes újítása az, hogy

földalatti bejáratok keresztül hirtelen bukkannak elő a szereplők,

ami teljesen fölkelte az alomszerű tündérmesék illuzióját. További újítás az, hogy az oszlopok, amelyek Trnak professzor tulajdonságai, egyszerű nemezpayaból készültek és harmonikászerűen ereszkednek alá. Ugy hatnak, mintha márványból lennének. Helyre kell igazítani azt a híresztelést,

mintha a szereplők usztorházban játszanának.

Ez onnan ered, mert — mint ahogy a színészek a próbákon polgári ruhában vesznek részt — a táncosok a próbákon rendszerint tornaruhákban játszanak, ez az ő rendes próbaruhájuk.

Putty Lia nem ment férjhez Ben Lyonhoz, de azért együtt játszanak csütörtöktől az „Ufa“-ban

Az Er partjáról, Nyíregyházáról indult el utjára Putty Lia. Diákkoromban esodálattal és diákos rajongással gyakran fordultunk meg utána a körzón. A néma hódolat akkor még nem a művészetének, nem a világhírességének szell, hanem a város legszébb, legerdekesebb uriaszónájának, a környékbeli fészolgabiró elvált feleségének. Nagy föltűnést és talán kis megbőrátkozást is kellett a nyíregyházi előkelő társaságban, amikor híre jött, hogy az elvált fészolgabiróné, egy Honyos grófnő leánya és a legendás híró Szemere Miklós unokahúga egy váratlan elhatározással fölutazott Pestre s színeszőn lett.

Kis egyföltűnésekben játszott, énekelt, táncolt Putty Lia. De csak több társaságban szívesebben szavalt komoly, szép verseket, elsősorban Adyt. A legszebben talán azt a kis háromstrófás verset, amelynek utolsó két sora ez: „Valaki az Értől indult el — S befut a szent, nagy Óceánba...“ A távolbavessző, vágyakozó, valószínűleg reményektől átgúlt fekte szeméin éreztették, hogy akiről ez a vers most szól, az ő maga, aki az Értől indult el és sóvárog a siker, a művészi hírnév, a dicsőség Óceánja felé.

Azón flanszínészőn lett és egyre gyakrabban érkező, nagysikerű filmjein fölül is gyakran olvashattunk róla a lapokban: fényűző életmódjáról, egy-egy nagy szerelméről, amelyek részben a gyorsan jött sikerrel együttjáró fölfokozott, sürített életnek voltak megnyilvánulásai, de nagyobb részt talán nem is voltak igazak, csak stilszerű reklámjai a kurtizán-szerepkörnek, amelyben Putty Lia specializálta magát. Bertini sikerei alapján már

Az előadásban azonban gyönyörű kosztümökben léptek föl, amelyeket Ernest de Weerth komponált. A legkisebb szerepben is kiváló erők léptek föl, különösen a komikusok voltak nagyszerűek, Mosel, Romanovsky, Sokolov és Brech. Szerepeltek a Thiemiegek is, úgy, hogy az előadás kitűnő volt.

Egyetlen hiba, hogy a második fölvonás túl-hosszu,

a táncos jelenetek kissé kifárasztanak és Reinhardt, akinek ezt tudomására hozták, az előadás sikere érdekében elhatározta, hogy a további előadásokon összevonja a darabot. Természetesen az egész előadás Reinhardtot és nem Shakespeare-t reprezentálja. Reinhardt részéről ez a hatodik „Szentivánéji álom“-rendezés, ezáltal azt akarja kihozni, hogy a salzburgi Festspielhaus, amely tudvalevően egy XVII. századbeli lovaglóiskolából készült, olyan, hogy abban teljesen meg lehet oldani a színpad problémáit. A „Sommernachtstraum“ előadása nagy tulajdonképpen az első nagy eseménye az idei ünnepi játékoknak. Az előzőleg tartott Mozart-hétnek pedig volt egy számunkra öröndéletes jelensége is. A Mozart-kongresszus, amelyen német és külföldi zenetudósok vettek részt.

a legnagyobb sikere Strasser István magyar karnagynak volt

két előadásával, amit dr. Deutsch Erich ki is emelt zárószóval. A Salzburgot amfiteátrum-szerűen körülvevő hegyekről az előadás után minden este hatalmas reflektorok világítják meg a Festspielhaus-t és a templomok világítják meg a kitérülő közönség valóságos nappali fényben hajója el az előadást hatalmas autói, amelyek az itt időző amerikaiak a tengerentúlról magukkal hozták. A „Szentivánéji álom“ és „Jedermann“ minden előadására az összes jegyeket kiárusították.

Várady Miklós

mint star került ki Hollywoodba és itt is a „vamp“ (tramp, démon) szerepkörében elsőnek küzdött föl magát. A legutolsó hír, amit az összes lapokban olvashattunk róla, hogy feleségül ment Ben Lyonhoz, az ismert fiatal szerelmességéhez. A napokban aztán levél érkezett Putty Liától egyik pesti jóbarátjához. „Cafola meg, kerlek, odahaza azt a hírt, mintha férjhez mentem volna. Ben Lyon csak parvicsem és semmi több, a házassági hírt, úgy látszik, ő tanúsította, hogy reklámot csináljon magának. Végeredményben nem is bánom, mert a legkézelebbi filmekben: „A kurtizán halála“-ban is együtt játszom vele és így üzleti és reklámérdekeink közösnek.“

Ami a kis esetből érdekes: Lia de Putty olyan híresség Amerikában, hogy a népszerű Ben Lyon is az ő nevével igyekszik a népszerűségét fokozni.

„A kurtizán halála“ című flm vasárnap délelőtt pergett le az Ufa főpróbján. Meg kell nézni ezt az edes, szécsélyes, szerelmes és kegyetlen nőt, amint megjelénik nyakig begombolt, talpig érő, söt uszályos fekete selymruhában, — mégis forróbban és izgalmasabban, mintha egy szál kombinéban lenne. Meg kell nézni, amint a férfi útebe kuporodik, hitelege és macskászerűen, de már a vadmaeska fölfo-gató ölelést éreztik a tekintetéből. És ahogy a hódító, szerelmes mosolyát nézem, arra gondolok, hogy ugyanezt a mosolyt hány ezer és ezer nőn bómúlja, esodálja majd Párisban, Firenzében, Yokohamában, Kiskunfélegyháza-n és talán Arikában... Szeretném hallani, mennyivel öndudatosabban, jobban, a beteljesedétség önéreztelésben. Adyval komponálásában tudja most emondani Putty Lia a két vers-sort: „Valaki az Értől indult el, s befut a szent... nagy óceánba“... (h. i.)

Az Ufa alig kétheti nyári szünet után, esütörtökön nyitja meg kapuját „A kurtizán halála“al, amelyben Putty Lia és Ben Lyon mellett a harmadik főszerepet a kedves Lois Moran játssza. A flmet Lohar Mendes rendezte, aki a „Cezariná“-val szerzett világhírnevet magának. A műsor másik nagy filmje: „A paradicsom“, Milton Sills és Betty Bronson legszenzációsabb filmje. A megnyitóműsor két nagy attrakciójából ítélem. Pásztor Béla igazgató az új szezonban még fokozni fogja azokat a kivételes eredményeket, amelyeket az Ufa a múlt-ban elért.

Pesti gasztronómia vagy a forgalmi adó muladozása

— Levél a szerkesztőhöz —

— Már régen vártuk őket, mindnyájunk Markó-utcájában: mikor szabadulnak végre. Sétálgattunk börtönablakaik alatt, mint vidéki gigerlikorunkban a fenszer-promenáid idején. De most végre itt vannak kedveseink, a börtönörök kaput nyitottak nekik, miután büntetésük ideje lejárt. Igaz, kissé megőregedtek a fogságban töltött esztendőek alatt.

Igy például alig ismerünk rá a Gombára, erre a nagykalapos kis emberre, (aki mindig olyanforma izekkel jelent meg asztalunkon, mintha jóságos meséket mondogatna érdei életmódjáról.)

Vénkisasszony lett a Petreszelyből, (mintha régen elmultak volna azok a bálak, amikor őt még táncba kérték tavaszias üde-ségében.) Sehogy sem tudjuk az ifjonti hevülé-kenyéseket fölfedezni színeiben, ízében.

Valamely nagy családúson mentek át a Ka-larabé, valamint a Hoggya is, mert olyan fá-sak, kemények lettek, mintha már soha többé nem jutna észükre Tavaszuk, amikor minden-kit fölvidámítottak, aki szereti az élet ünön-ségait. Ezt a Hagymát valóban csak a szin-padra lehet dobni, kivénült aktorok nyomában; a Kalarabé pedig lassan abba a korszakba ju-tott, amidőn töltelke nélkül mitsem örökelme, aminthogy az elmult fatalságot próbálja da-rabideig pótolni a műveltség, intelligencia.

Hát ahhoz a kedvetlen, fanyar, esipős öreg-höz még szólnunk, aki Retek név alatt jön ki börtönéből, ahol ifjúságát, piros és fehér éveit feketére festette, mint valami eldurvult öreg fegetene, aki Rómóéként ment valaha szerelm-miatt fogságba, most pedig csak rosszszagu em-léki maradtak meg az életből?

De közelegnek a Lenese-kisasszonyok is, akik annyit szerepeltek a régi német szentimentális románokban, ahol tudvalevően a Lenese-s borsföldéken történt minden szerelmi vallo-más, mert ez a házassághoz tartozott. O, meny-nyire jóllaktak már a madarak ezekkel a len-esekkel, borsokkal, babokkal, kasákkal, köle-sekkel! És mit akar itt a miniszteri rendlet-ben a szabadlábrahelyezettek között például a Sóska, akinek legkorábban szokott szerelmet vállalni tavaszunkint minden gasztronómus, aki évszakok szerint osztja be az étvágyát? A Sóska tán akkor volt fiatal, amikor az operett-beli Angot asszony leányai jártak kánkánt a régi Népszínházban.

A Spárga, aki kedves, ifju hölgy volt aszla-lunknál, mélyhangú, férfias aggnő lett, aki bor-rotválikozik és vastag szivart rágesztél.

A Paradicsom, amelynek pirulását, növekedését oly figyelemmel kísérik, vala mindzok, akik kora reggeleken sétáltak szokat lenni ve-teményes kertjeikben, mintha ifjú szüzek fej-lődését figyelnék; kiöregedtetlen a beföztek munkájában, valamely télen ívegbe kívánko-zik immár, ahol majd egykedvűen várja az időt, amikor majd megint sügyeres lesz a gazd-asszonynak rá. Ekkorára lett szabad sze-gényke, amikor már úgy megkövéredett, mint egy asszony a negyvenedik éve felé.

No, de a Tengeri, ez a régi eszű, akik a leg-férfiasabbnak mondanak minden kapásnövé-nyek közül, (mert hisz mások hízalására, el-tartására fordítja minden erejét, ő maga leg-följebb eszuka alakjában élvez valamit az élet-ből, amikor lángrolbanhat, hogy elmondja végre szerelme történetét), mondom, a tengeri még aránylag üden tért vissza fogszáviseltsé-géből, mert férfias növény: jó fogak és jó gyomrok kellene hozzá mindössze, hogy meg-talaljuk ilye az önzetlen, hasznos életet, amely egy ilyen tengerieső tölt el a maga tul-világában, egyahungaságában, a közös ügynek dolgozva, növekedve, mint a növények közkat-nájához illik.

Hát a Krumpli, akit Pestem álnoven burzo-nyának emlegetnek, mit mond ő kiszabadulá-sához? Azt mondja, hogy Szabolcsban annyi termett belőle, hogy már a helybeli sertések sem bírják megenni, ezért küldték el világot és szerenését próbálni Pestre.

Hu fiatalos hírlapjór volnék: még elmesél-hetném beszélgetéseimet, („interjú“-nak is mondják) a megvénytül kelkaposztával, az im-már szagosodó savanyu káposztával, amelynek odörjei most már végérvényesen átveszik po-zíciójukat a kisebb vendégülényben és életmíze-rek boltokban, — a penzója felé mendegelő ugorkával és zöldpaprikával; a főkkel, amely amugyis sárgulni megy nemokára a csőrök háztetőjére, hogy majd a falusi toleken cinke-fogót csináljanak belőle; a zöld-salátával, amely többé a legtudományosabb orvosi eljárá-sokkal sem lehet megflatalítani; méhetően szilvával és kedveskedéseibe belezapult kaj-színbarátekkel, amelyek most mind adómenté-sek lettek, miután idejük lejárt. Kegyelmet kap-tak a fináncoktól, hiszen már amugysem szá-mítanak sokat az életben. — Ez a legújabb mi-niszteri rendelet, melyen lisztlet Szerkesztő Bardom, azt jelenti, hogy jóval tulvagunk az esztendő, az élet felén. — Gyümölcsöket lassan divatjukat mulják. Krúdy Gyula

MICHELIN-PNEU
AUTOFOLSZERELÉS, FORD-ALKATRESZK
LEGOLCSÓBBÁK
TELEFON: 221-97
NAGY JOZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 31

Társat keresek
efényes megélhetést biztosító elsőrangú ipari vállalathoz, nagyböví vidéki városban, 12.000 pengővel. Érdeklődők „Tóke többeszörösen biztosítva“ jelígre a Reggel kiadóhivatalába írjanak

Leendő anyák, vigyázzát!
csak golyószaggó-gyal MARS védjeggyel elpusztíthatatlan
BRUCK VI. Andrássy-ut 38. sz.
Képes árjegyzék 50 fillér helyer ellenében

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt Mondja, kedves Intim Pista,

mit szól hozzá, hogy t. e. színházaink ugyan hiába jelentgették be nagy dévrel-dúrral, hogy ilyen meg olyan körök, augusztus legelején kezdnek, nem is beszélve azokról az optimista direktorokról, akik váltig fogadkoztak, hogy ők bizony az egész nyarat átjártassák. A kánikula őt áll az elysiumi kapuk előtt s a minden hájjal megkent, ravasz szinagagáló leg-féljebb ha útmában halgathatja az ezüstpneók csörögését a kassza kis márványpullján. Nem, a napról kiszivolt tajték kapok zára maradnak egyelőre, a kutes- és sarokesikorkulás mennyi szímfőnödjé még a jövő zenéje marad ebben a fullasztó hőségben, amikor még mindig tart a város népmámdorlása el ki a vízek, tavak, tengerek mellé s a hegyek közé. Beöthy László lett volna az első, aki a Belvárosiban a szezon bokrétaüncselyét kilencedikén megtartotta volna, de a vasárnap reggeli harminekfokos napsütésben elhaladta, hogy a megnyitást elhalasztja egyelőre tizenkilencedikére. Már el is küldte a táviratot két primadonnájának, Homthynek és Makynak, hogy „ne fázzanak!”, maradjanak nyugodtan. Abbázóban, egyelőre nem kell berukkolniuk.

— Na és a Teréz-körút?
— Hát egy fecske még nem csinál nyarat. Bár a lörtevelni hűség kedvéért meg kell említenem, hogy dacára a rekkenő hőségnek, már szombatn délután öt órakerült volt a tábla. A repterműsorok és szereplő gárdájának szép sikere volt, rengeteget mutattak a „Fonósnégyes” kitűző Salamon-figuráján s a konferanzzé Nagy Endrén, aki bronzbarabra sülte, tele terekekkel, munkakedvvel és vidám ambícióval, a kövkezőket mondotta nekem a Teréz-körút új szezonjáról:
— Be akarok illeszteni a szezonban irodalmi anélkül címen egy olyan kis műfajt, amely lehetővé teszi, hogy java irónk szóallassanak meg a közönség előtt, kiki egy-két kérdésben a maga egyéniségét világítsán meg. A mai színpadirodalom a maga technikai fejlődésével, egyre kevésbé lesz alkalmas arra, hogy az izaí irónknak működési területet lehessen. A színpad a maga roppant technikai apparátusával, pénzügyi lekötöttségével, a közönséggel szemben való föltétlen alárendeltségével annyira meg van kötve, hogy csak föltölle hajlékony és a maguk irodalmi programjával egészen tiszta összefüggésben levő írók tudják szolgálni. Nagy ambícióval volna tehát csinálni egy olyan kis színpadot, amelyik a maga könnyű apparátusával és esékely anyagi lekötöttségével lehetővé teszi, hogy a legkavardosabb terpeken is hordozhassa az írókat, mint valami könnyű lovasság. Amíg ez megoldódhat, a Teréz-körúti Színpadon próbálék a lörkevésnek legalább egy kis részben lért juttatni.

— Nem egészen értem a dolgot. Már tudni illik ami a lényegét illeti...
— Pedig, csillagom, a dolog igen egyszerű. Tessze azt Endre ir egy kis darabot, normál, egyenes kis problémát és amikor a megoldásra

kerülne a sor, mint konferanzzé közelebb és bejelenti, hogy most következik egymásután négy befejezés. Mondjuk Móricz Zsigád, Szomorvay, Lengyel Menyusé és Herczeg Ferencé. Amely befejezéseket, természetesen, a megadott pensum alapján az illető írók maguk is írának meg...
— Igen. Hát, kérem, ez nagyon érdekes!
— No, elhiszem, bogár, elhiszem. Majdnem olyan érdekes, mint az Andrassy-úti Színház igazgatóválságának frappán megoldása, amely stallumra is, amint ez vasárnap reggel óta ismeretes, Barabás Lóránt lelkes és lázas és kedves hírlapíróársunkat hita meg az Andrassy-úti direktió. E rovat direktorának és színházának egyaránt sok szerencsét kíván egymáshoz, bár nem egészen érti, miként tudott a színház oly könnyű szívvel lemondani kipróbált munkatársának egész régi gárdájáról. Az Andrassy-úti „hírmicsma” áldozatai egyébként a Palace-mozi helyiségébe tervezett új kabaré megalakulásának legforróbb pillanatait élék. Másodpercek kérdése ugyanis, hogy a dolog perfektlődjék s egyelőre majdnem kizárólag Emőd Tamáson mullik a megalakulás kérdése, aki különböző darabteret miatt még habozik, hogy a följánlott állást elfogadja vagy sem. Anonymusban elfogadja, szeptember 15-én már nyit is az „Erzsébetkörúti Színház”, mégpedig a legbekébb bekére emlékeztető irodalmi műsorral.

— S a többiek?
— A Belvárosi a kabaréval, hogy még aznap megkezdje a „Biarritz királynője” próbát, amelynek legfőbb érdekessége, hogy Márkus Emilia kómikaszerepet fog benne játszani, a Pécsi Blanka igazgatót, kistérségi mamáját. A darab Jéru főszereplő Csorotos, Delli és Gózon. A premiért azonban megelözi „Az ügyvéd és a férjje”-nek a repíze. A Vig a „Nosztalgia”-val, a Király „A legkisebbik Horváth leány”-nyal, a Nemzeti a Csathó-darabbal, a Kamara a „Husvétli vakáció”-val, a Városi a „Gül-baba” repízével, a Fővárosi a „Broadway”-el, a Magyar az „Szorosország”-gal nyit. S most még valami: Szent István napján nyitlik az újpesti Blaha Lujza-Színház, mégpedig — varietéműsorral. A színház ugyanis rosszul ment tavaly s az idén átalakul orfeummá, igazgatója Kázméri Kázmér, a Royal Orfeum volt föltitkára.

— Gratulálók! Az új szezon, ugylátszik, új karrierek jegyében indul, ugy a fővárosban, mint a környéken. Budán mi újság?
— Zsuffolt. Fedák tényleg utazik 21-én Amerikába, de nem, amint írják, játszanik, hanem kizárólag sórákocni. Amint Zsuzsa mondja: „Én nem voltam nyaralni sem Karlsbadban, sem St. Moritzban, hanem miután mindenki nek jog van egy kis nyári színetre — majd odamegyek, ahol állandóan süt a nap, akkor is, amikor itt már esni fog az eső, Floridába. Senkinek a kedvéért nem megyek, nem azért megyek, hogy játszzam, egyedül azért megyek, hogy kipihenem magam. Talán Mexikóba, de esetleg Honoluluba, mert azt hallom, hogy ott legzűdebb a tenger. És egészen egyedül megyek.” Terveiről pedig czekek mondták: „Egyelőre pihenni akarok és aztán végre megcsinálni a turnémat Magyarországon és a megszállt területeken. És aztán — megint csak a Budai Színházban szeretnék játszani. És ebben már benne is van az egész szezon.”

— A „Páros csillag”?
— Elmondta, igen érdekes. De egyelőre nem játszsa, vár még vele, mert — az amerikai útján — fontosabb dolgot akar elintézni. Nem vagyok fölhatalmazva arra, hogy elmondjam,

de mondhatom, nem kis szanczió lesz, ha elbészül vele. Gyorsan kérdezzem valami egyebet! Akarja például tudni, hogy jövőre milyen érdekesebb vendégszerpelek lesznek?
— No de csakis!
— Hát idefigyeljen. Mindenekelőtt Miskinegt, aztán a moszkvai Művészszínház, A Mascagné staggione, a spanyol balett együttes, Ujból a Kék Madár kabaré, aztán Ghigli, Saleschi, a Doni kozákok és Gyenge Annus. Táncolni fog az idén újból Niddi Impekoven és a Pen Klub meghívására fölvásalást fog tartani H. G. Wells, Thomas Mann és — ó, bak-fisk öröme — Courts Mahler. Ezek után pedig...
— Csak a pletykák következhetnek...
— Porontyika, maga ma egy kissé telhetetlen. De a kánikulára való tekintettel legyen. Mindenekelőtt hallotta-e a Hegedüs Gyula esetét a Dodge-kocsi emblémájával?
— ???
— Hegedüs Gyulának két éve van egy kitűző Dodge-kocsija, amelynek világhírű emblémája — miként például a Mercedesnek a közismert háromszög —, hogy is mondjam csak, egy moszkvai csillag, vagyis — nagyon nehéz ezt leírni, de magyarul, illetve hát közkeletű nyelven mégis csak úgy hívják, hogy: mogendovid, Gyula bé két évig túrta a Dodge-cég gyári jelvényét a kocsin, de a múlt hét végén már nem bírta tovább. Leszedette és tételt a helyére egy háromlevegű löherét...
— Óriási!!!
— Na most, és ez nem is pletyka, hanem a legszebb valóság: a kékszemű fészakügyi Polnag Lucy szerdán délelben esküvőtt örök hűségget az öökidei kerületi anyakönyvezésnél esküszerdabélygi Kibély Albertnek, a Kereskedelmi Bank fiatal cégvezetőjének a nyelvénsőség teljes kizárásával, csak a legszűkebb hozzátartozók jelenlétében. Az ifjú pár még aznap Balatonföldvára utazott nászutra. A pletyka pedig most jön, bogarkám: az angol származású, fekete-szaru ikertestvér, akinek Stefánia-úti mesebeli életéről amnyi legendát szótt a pesti dévnyok fantáziája, a váruv távollétében, egy hélig minden reggel hajnalban jött haza. A váruv hazajött és megtudta a dolgot, mire úgy kibobta, hogy egyenesen Siofokig rüpillt, ahol most a Balaton hullámaiban bőséges alkalma van meditatálnia a sors hullámzó szeszéleiről, hogy: Heute hopp, morgen kopp! Végül képcsápon jelentkeztek ezen a héten: Biller Párisból, Csathó Gitta Deauville-ből, Hegedüs Tibor a Balatonról, Péchy Erzi Londonból és Josefine Baker Párisból.

Seiyemharisnya
pótol minden más harisnyát!
6 minőségben kapható!
E védjegy minden harisnyába bele van szöve!

Modern háromszobás lakásomat
minden komforttal, hallszertől ofogszóval, Horthy Miklóstól, 1900 aranykorona alapbérrel sírgözen átadom. Megkeresések „Gyngyöök kizárva” jellegre a lap kiadó-jába küldendők

CIRKVENICA
Hotel Therapia Hotel Miramare
200 szoba • Meleg tengeri fürdők • Tenisz
15 nap után 50% ármécskés a jügoszláv vasútkon

Nincs többé rossz út!
Csak az tudja, hogy mi a **fülkéletes kényelem**, aki már tilt **Sizaire** autómobilon
A rugózás csodája a **Sizaire**-rendszer, mert a nagy kerék egymástól függetlenül

és úgy veszi át az ut egyenlenségeit, hogy a kocsi maga meg sem mozdul, csak szelén ring, mint a hajó. De nemcsak a rugózás területén jelent **forradalmat** a **Sizaire**-autómobil az autotechnikában, hanem a zseniális berendezések egész sora avatja a legmodernebb konstrukcióvá. Ideális szög külső, szőllő, pontos munka, olcsó üzem, tartósság, zafalan járás és gyorsaság a **Sizaire**-autómobilok főbb tulajdonságai!
Nem tömeggyártmány! Mindennemű fölvilágosítással szivesen szolgál a vezérképviselő: **Adorján János** Budapest VIII, Práter-utca 53. Telefon: J. 252-60. Rendkívül kedvező fizetési feltételek!

INGYEN IDEÁL PAPLANKA
Szent István hetében
500 darab paplant kiscselezünk. Ha máz 16 pengős paplant vásárol, egy kis Sándor ideál paplangyár IV, Kammermayer Károly-u. I. Közp. városház épületében

Berkel-mérleg, sonka-és szalámvágógép,
kisebb-nagyobb hordók, jégsekrény és ülőpárta, fűrészes lapidok, Moszkva „Sürgös” jellegre a kiadóhatalba.

Kik állították talpra a Máv.-ot?

Minden vasutas átlag 80 millió koronát adott megérdemelt fizetéséből a Máv. talpraállításához az utolsó 8 év alatt. — A Reggel cikkírója magára vállalja, hogy közmegelegedésre elkészíti az új státuszrendezés tervét

(A Reggel tudósítójától.) A Máv. volt elnöke közölte a vasutasokkal, hogy a Máv. talpraállítása 486 millió pengőbe került, amelyhez azonban ő csak 126 millió idegen tőkét kapott. A költséget tehát, amely a két összeg között mutatkozik, 360 millió pengőt, vagyis 4500 millió koronát a Máv. folyó bevételeiből fődték. Minthogy a Máv. majdnem teljes békebeli fuvardíjakat szedte be, alkalmazottait pedig a békebeli munkát is meghaladó teljesítményért, átlag csak 50%-kal díjazta: ennélgyöngyözve ez a 4500 millió „ugynevezett” fölösleg” elosztandó a Máv. öszklészmával (beleértve az állandó munkásokat is) és kiderült, hogy kevesen 80 millió koronával járult egy-egy vasutas e nyolc év telergása alatt a Máv. talpraállításához, amelyből

egy évre egyenként 10 millió áldozatot esik.

Tekintettel arra, hogy a talpraállási időben a Máv.-nál a díjmérések (refakciák) nemhogy csökkentek volna, sőt, újabb és újabb cikkekbe engedélyeztettek, ez is újabb nagy terhet rótt a Máv.-alkalmazottak vállaira, így egész joggal megállapíthatom, hogy ez az áldozat még nagyobb, mint amit a fönti számok kimutatnak. A Máv. nyolc év alatt a romokból teljesen föltámadt. Az igazgatóság elnöke megkapta a legnagyobb magyar kitüntetést és már el is távozott állásából. A kitüntetést egész világosan igazolja a Máv. talpraállításának tényét. Kész a mű, elkészíthetem tehát a tabula rasát is. Ezt a föntemlítt 80 milliót áldozatot nem minden vasutas egyformán hozta meg a Máv. talpraállításának érdekében, mert ez csak átlagos összeg, az osztás alapján. Az egyik vasutas jóval többet, a másik jóval kevesebbet, a harmadik egyetlen fillért sem adott a Máv. talpraállításához. Az a vasutas adta a legtöbbet, akinek lehetménye (keresete) e nyolc év alatt nem emelkedett, vagyis a talpraállítási ideje alatt egysejt nem lépett elő (berajvításban nem részesült). Az adta a legkevesebbet, aki óriási ugrásokkal tudta ellensúlyozni a békében elérhető állásával járó fizetés vásárló erejének csökkenését. Az a vasutas pedig, aki akár külön szerződéssel, akár anélkül fizetés, jutalmások és remuereciók címén a Máv. bevételeiből oly nagy összegeket vett föl, amely tetemesen meghaladja azt az összeget, amelyet az ő állását a békében betöltő alkalmazott kapott,

az ilyen jutalmazott vasutas egyetlen fillérrel sem járult hozzá a Máv. talpraállításához.

Nincs szándékom személyenként kimutatni, ki mennyivel járult a Máv. talpraállításához, mert elég, ha minden vasutas e tükörbe néz és ott megtalálja: milyen viszonyba került a talpraállással a főlvevő összegek alapján.

Új cikk áll az élen! Telve energiával, tudással, megértő jószívvel és akarással. De nehezebb körülmények között még Máv. elnöke aligha foglalta el helyét, mint ő. Nagynevű elődje a romokat vette át, amelyekből a magyar hazafias vasutasbeszűlet és kitartás épített és varázsolt új, élettől telt kultúrközpontot. Az emult nyolc év alatt a vasutas fél fizetését a rokonok, a zölogház, a vagyonmentő vásár, a Pénzüntézési Központ kölcsöne, a Telek-téren eladott holmi, a részletes boltokban fölszaporodó adósságok pótolhatták. De ezzel most már minden hitelforrás kimerült és meg is szűnt! Ma már elég sikoltásba vagyúl a kérdés: meddig? Ezért néhez az új elnök helyzete. Megértő meleg szívvel át is éri a szívletpő morál-tás igazát. Ezek után volna egy szerény és talán nem indokolatlan

javaslatom,

amely a törvényhozók szűvéhez keres utat. A Máv.-ot a romokból a magyar vasutas becsűlete állította talpra,

állítsa most a Máv. becsűlete talpra a miatta romokban, eladódva tengődő vasutas-tást!

GMUNDEN PARKHOTEL MUCHA
Mészkált árak Tul.: Holzinger

Ötvenezer pengő kölcsönt keres

több budapesti ingatlanmal rendelkező ipari részvénytársaság teljes garancia mellett Ajánlatok „Evi 14%-os kamat” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

PIRELLI PNEU- ÉS TÖMÖRGUMI Automobil Ker. Rt. Budapest, Balvány-u. 12.

Ezt kívánja a józan ész, a Máv. becsűlete, az üzemi érdek és a szállító- és utazóközönség érdeke is. Mert ne felejtse el senki, amikor a mai tiszta, rendes vasúti kocsiiban peronyi pontossággal utazik, hogy az a műhelyi munkás, aki ezt rendbehozta: lerongyolódott, testére még a Teleki-téren sem tud ruhát venni. — De 80,000,000 koronáját odaadotta a talpraállításához, mert magyar szíve van és hazafisága nem frazís volt. Ne felejtse el senki, hogy azt a vonatot egy feszültségű, 24 óráig talpon álló, kimerült (nagy szak tudású, intelligens) tisztviselő menesztette, akit nagyobb felelősség terhel, mint az állami hivatalok főnökeit, — de, mert a hónap közepén tul vagyunk, aznap még alig evett. Ne felejtse el senki, ha egy köcsiről lát, hogy ez az ember a sokszor fölbontott és sikos kovácsigazgatón vágyának, mozgó köcsirő ütközői és keréki között naponta cseresz néz szembe a hatállal. Felelőse mosni jár, előfordul, hogy ómaga 24 óráig nem eszik, de híven szolgál. Ne felejtse el senki, ha a futtató néz, hogy ez az ember viharos, hideg, vakstétét éjszakában, pokoli forró nappal a 70-80 kilométer sebességgel rohanó gép gyomrába 60 métermássa szemet lapátol s a tászkájából otthonhagyta még azt az egy darab kenyert is, amit őt-hat apróságának megmentésére visszatett az asztalra... Minek soroljam tovább e szívszagáló valóságokat!

Es ne felejtse el senki soha, hogy a romokból talpraállított Máv. éltehez az utolsó nyolc esztendő leforgása alatt

minden vasutas 80 milliót koplalt össze, hogy azt a bizonyos elköltött 4500 milliórdót ne az adózó polgárookra vessék ki.

Ezzel a tisztelettel tekintés fölülről lefelé mindenki arra a testületre, amely az ország második intakt hadserege. Ezek az igazi hazafiak! Akiknek megbízhatósága törvénymagas ságra emelkedik a világ összes sztrájkra hajlamos vasutasai fölé. Különlő törvényes pragmatikájuk elcsere mégis

az állami hivatalokra szabott” retrográd irányú Tamássy-féle státuszrendezés alatt nyögnek.

Ez a státuszrendezés nem üzem részére készült s így ott használhatatlan is. Csak ennek segejével volt lehetséges az annyi is túlságosan betöltött magasabb rangosztályokat szűlni s egy-egy újabb és újabb magasrangú tisztviselővel szaporítva az alsóbb rétegeket az éhenhalás vonalán tartani. Csak így volt lehetséges egynehány embert hivatalosan ösztöztartó úgynevezett „csoporvezetőket” mérhetetlen előléptésekkel megajándékozni. Csak így lehet 4-6 évvel tulszolgálat, úgynevezett „pótolhatatlan” (mert ilyen is akad!) emberek marasztalása a többi rovására. Itt

azonnal teljesen új státuszrendezésre van szükség, amely kizárólag a Máv. üzemére készült. Készséggel vállalom ennek közmegelegedésre leendő elkészítését,

amely tervet a vasúti egyesületék beható bírálatára és kritikájára bocsátom, ha illetékes helyről megbízást kapok rá. Ez a terv azonnal az ősi törvényhozás alá lenne terjesztható. Itt nyerne megoldás a munkások nyugdíjasok és nyugbérések kétségbeesztő ügye is.

Élég lenne rá a Máv. fölöslegének kétharmadrésze, míg az egyharmadrészből újabb beruházásoknak lehetne eszközölni. Ettől függetlenül azonban

az egyetlen sürgős gyorssejly kiutatását várja minden vasutas. Miklós Imre

Új szín az utcákon

Új szín virít ránk a budapesti utcán. A nyári pangás, az uborkaszőzön ranyomja helyezett a hirdető oszlopokra is, ahol szinte elhalványodtak a napfényben az előző plakátok, amelyek elmaradtak két hónap óta az oszlopok hengeréből.

E héten szintén a nyári alétságból kirított egy plakát, „A hindu sirenlek” plakátja.

Joe Maynak ez a nagysebességű munkája, amely a kinematográfia történetének legpáratlanabb sikere, bebizonyította, hogy valohan klasszianus alkotás, hiszen ismét és ismét repirre került.

Dr. KAJDACSY SZAKORVOS, rendel: 10-4 és 7-8-ig VIII, József-kört 2. szám férfi- és női betegeknek

Lóspori

Ügetőversenyek

Az ügetőstállokban nagyjában megszűnt a köhécszt járvány és a felhónapos kényserű színet után vasárnap újra megkezdődtek a versenyek az Erzsébet királyné uti pályán. Az ügetőverseny egyesület jól járt ezek az ajándéka kapott, konkurenciamentesen vásárral, mert a pályán valóra egészen megszűnt a futóversenyzés, az a kétéheletű játékok olyan formákat csináltak, ami minden eddigi rekordot túlszárnyalt. A vasárnapi hét futamban a futóversenyzés forgalma 85,000 pengő volt. A köhécszt járványunk a versenyek köpen alig volt valami nyoma. Minden futamban elegető indító akadt és az ügetők kondíciója ellen sem lehetett kifogás. Az egyes futamok realis lefolyásuk voltak. A nap legjobban diaztutamat, a Foenell-díjat Horpaes nyerte Imuna előtt. Maszár gondozottal különben nemcsak ebben a versenyben vezeték elől, de a Handicapt, győztes is. Maszár-Idonit: Kalmegdan volt. Az idomárok gondozottal közül, úry látszik, leginkább Cassolini ügető volt látható némi dekadálás. A Maszár-lovakon kívül jól szerepeltek az első napon Zwillingert lovak is. A nap utolsó szatát kért a Maszár-Idonit. Arnyas nyerte. Széklyában Stein urkessis remekelt, aki gróf Senyey mögött a sokégtelenül legjobb amateurhatonk. A mindeközben kiserült nap egyetlen kirívó díszonanciója a képlettel hitvány buknerordok voltak, amelyek nagyobb esélyűek és erősebbek voltak, az ügetőket a már igazgatósági beavatkozásra megértet ring tájáról. Az ügetőegyesület a gállopsport színetét felhasználva, augusztusi programját olykén változtatta meg, hogy legközelebb augusztus 11, 14. és 15-én tart versenyeket.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Kavalier (4) Rauch, 2. Pomoc (1/4) Maszár F. 3. Cipus (8) Zwillingert. Tul.: Erzsébet, Fesztergy, Csárdás, Furfango, Libor, Vetek. Tot.: 10:28, 21 14, 23; olasz 10:27. — II. futam: 1. Sári (6) Hanser, 2. Miss Franciska (1/2) Novák, 3. Koczogó (1/2) Cassolini. Im.: Kritikus, Madár, Tikut, Thonuzob. Tot.: 10:19, 18, 13, 12; olasz 10:31. — III. futam: 1. Handicapt, győztes 1. Ceclia (1/2) Kovács, 2. Ceclia (1/4) Novák. Im.: Jeritza, Otti. Tot.: 10:23; olasz 10:35. — IV. futam: 1. Kalmegdan (3) Maszár F., 2. Völletlen (6) Zwillingert, 3. Kairo (3) Benkő. Im.: Shimmy, Ugeő, Dulce Tenore, Babos, Wernford. Tot.: 10:41, 15, 12, 12; olasz 10:43. — V. futam: 1. Horpaes (4) Maszár F., 2. Imuna (1/4) Senger, 3. Arvayegye (6) Fitro, Im.: Vécro, Vidor, Heller, Alm. Tot.: 10:68, 20, 18, 20; olasz 10:46. — VI. futam: 1. Elő-Sz. (1/4) Benkő, 2. Nada (1/2) Maszár J., 3. Winning Ticket (1) Kovács, 1. Pm: Pilger, Bili, Sebén. Tot.: 10:21, 10, 15; olasz 10:34. — VII. futam: 1. Arnyas (2) Stein, 2. Orion (8) Balog, 3. Almó (3) Horti. Im.: Puppöli, G. Endre bacsi, Gusztó. Tot.: 10:16, 13, 24; olasz 10:63.

Fogadni lehet a bookmakerek irodáiban:
IV, Kossuth Lajos-utca 14-16
VI, Andrassy-ut 45
VI, Váci-ut 1 (Westend-ház)
VIII, Rákóczi-ut 51
VIII, Baross-utca 52 (József-kört sarok)

Bécsi lövészények

Baltazzi Arisztid emlékverseny
1. Eisberg (4) Takáts J.
2. Azra (2/4) Scheibal.
3. Old Fellow (6/10) Rojk.

Vasárnap futottak Bécsben a kétévesek 5000 schillinges díjazott csoportját, az 1100 méteres Baltazzi-emlékversenyt. A versenyek a Reichsstadl-istálló meg verlen Old Fellowja volt nagyon erősen fogadott lova. De a nagyratartott kétéves a harmadik helyre szorult. Eisberg és a Wenckheim-istálló Azraja mögött. A Wenckheim-istálló színet az erősen fogadott Lavina győztesen vitte a harmadik futam lortcherevére.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Noheman (6) Szabó L. II. 2. Freyung (3) Takáts J., 3. Amarent (16) Szilgyi. Em.: Dubravka, Morlin, Don Carlos, Wink, Arstia, Hezer, Naughty G., Anno santo, Veres. — II. futam: 1. Praga (3) Szente, 2. Mariengut (1/4) Gutal, 3. Con (2/4) Szilgyi, Em.: Pitykes, Liesing, Deuna amia, Hop-Toy. — III. futam: 1. Lavina (1/3) Scheibal, 2. Inspir (6) Szabó L. II, 3. Tabor (6) Mildorf, Em.: Sula, Egon S., Arbogast. — IV. futam: 1. Eisberg (4) Takáts J., 2. Azra (2/4) Scheibal, 3. Old Fellow (6/10) Rojk. Im.: Szente, Ujváry II. — V. futam: 1. Gauga (3) Kovács, 2. Galant (2) Baumegger, 3. Frauenlob (6) Scheibal, Em.: Zausler, Bukischreck, Peladan, Osman P., Liga, Lobau, Jack Sopherd. — VI. futam: 1. Novillero (3/4) Holoubek, 2. Butykos (3/4) Eperjessy, 3. Hunyer (10) Hirtschick, Em.: Gibraltar II., Abanador, Bonaventura, Dafan. — VII. futam: 1. Cheri (1/4) Weisz, 2. Lumper (1) Eperjessy, Em.: Daungel, L'Emitage, Lügner. — VIII. futam: 1. Pommar (4) Rojk, 2. Fautris (3/4) Weckermann, Em.: Marathón II., Otakar, Miss Finch, Old Walby.

Eredeti amerikai fürdőresszek
szines
Kertész II. Andrassy-ut 36

Kertibutor (aból, vasból, teljes garancia) (aból, vasból, teljes garancia) (aból, vasból, teljes garancia)
Nyugágyat (aból, vasból, teljes garancia) (aból, vasból, teljes garancia) (aból, vasból, teljes garancia)

VASÁRNAPI SPORT

Magyarország válogatott vízipóló csapata 7:0 (2:0) arányban győzött Ausztria ellen

A magyar-osztrák hölgyuszómérkőzést Ausztria nyerte meg 23:13 arányban. — A hölgybátuszásban Szőke Kató volt első. — A 200 méteres gyorsuszóhajóknak győztese Bárány István volt, a négy első helyezett 2 p. 27.5 mp. nagyszerű átlagot szolgált ki. — Bécsi versenyző nyerte a melluszóhajóknak, a hátuszást és a műugrást

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Uszó Szövetség vasárnapi, idei második klasszikus mitingjére is zsúfolásig megtelt a Császár-fürdő nevezőre, az uszósportért rajongó közönségnek ezúttal azonban atapas oka volt a zugolódásra, mert a délután 15 órára hirdetett versenyt csak 1/6 után kezdték meg, ami bizony nagyon sportszerűen.

Az óriási érdeklődés elsősorban a magyar-osztrák reprezentatív vízpolómérkőzés iránt nyilvánult, amelyre — változatlan összeállításban — a Csehország ellen 12:1 és a Franciaország ellen 9:2 arányban győztes csapat állt starthoz. A holgnai Európa-bajnokság előtt ez volt a magyar csapat utolsó mérkőzése, ami kissé idegessé tette a fiukat, mert

az első félidőben olyan rendszeretlenül és rossz taktikával játszottak, hogy már a legrosszabbtól tartott a publikum. Szűnet után azonban magára talált a csapat és az ugyancsak erőszakoskodó osztrákokat végül 7:0 arányban verték meg.

Az osztrák csapatban a védelem magaslott ki. Klein óriási szívesével, de tagadhatalanul nagy bravúrral is vedelt, kitünő rutinja a két hátvéd: Worel és Reich, akik azonban a védekezés módjában egyáltalán nem válogatók. Feszítésszámon brutális volt a half Dvorak, míg a három csatár feltűnően lassú és gőlképtelen.

A magyar csapatnak Fazekas volt a ki-magaslón legjobb embere, de a második félidőben Vértési is bravúrosan játszott és Wenk is bejajzolta, hogy méltán ott van még a helye a válogatottak között.

Barta 2-3 labdát jó helyezkedéssel mentett, Homonnay II. ezúttal csak a kapcsolásaival volt „nagy”. Keserű II. nagyszerűen tartotta sakkban az osztrák csatársort, míg Keserű I. te ezúttal teljesen elhanyagolták a partnereit. Összítették az első félidőben nyomát sem láttuk, igaz azonban, hogy az osztrák védelem kitünően helyezkedett. Amikor mégis összejátszott a csapat, mindig egy-egy remek gól volt az eredménye.

Dvorak már a mérkőzés első percében olyan durván zúgósolja Vértesit, hogy a bíró kiállítja és négy méteres büntetőt ítél. Vértesi rosszul helyezte négy méterét, azonban az osztrák kapuvédje korner árán menti.

Az osztrák védelem néhányszor kitünően szerelt, míg végre Wenk az ellenkező sarokba menthetetlen gólt dob. (2 p. 22 mp.) Homonnay II. szabaddobását Vértési fogja el, aki Wenket szökteti és már második fordulóba a labda az osztrák kapuban. Homonnay II. miatt az osztrákok is négy méterre kerülnek. Reich labdája azonban a kapufáról pattan vissza. Félidő 2:0.

Szűnet után 18 másodperccel már 3:0-ra áll a játék. Keserű I. szabaddobását ugyanis Vértési nehéz helyzetből remekül passzírozza.

Dvorak miatt újabb négy méterre kerül a bíró, de Vértési most már nem hibáz. (46 mp.)

Ausztria két kornerrel veszélyeztet, amire a változatosság kedvéért, Guth miatt jut négy méterre az magyar csapat, amit Keserű I. helyez a góba. (3 p. 32 mp.) Homonnay II. — Wenk pompás összájátékából Vértési dobja a hatodik gólt. (6 p. 13 mp.) Végre Keserű II. átadásából Vértési remek svéd csavarral a hetediket. (6 p. 45 mp.)

Walter Giesemann, a meccs németországi bírja olyan kifogástalanul vezette a mérkőzést, hogy súlyos verseségek ellenére, az osztrákok is nagyon meg voltak vele elégedve.

A magyar-osztrák hölgyuszómérkőzést, mint a múlt év őszén Bécsben, most is 23:13 arányban veszítették el.

A helyzet már az első, a 200 méteres melluszás után reménytelen volt, ahol ugyanis a magyar reprezentánsa a két osztrák hölgy mögött csak harmadik lett és így 7 pont hátrányba kerültünk.

Szőke Kató ugyan remek stílusban nyerte meg a hátuszást, de a második és a harmadik helyet a bécsi hölgyek foglalták el és így mindössze egy ponttal csökkent a ponthátrányunk. A gyorsuszásban és a stafétában már eleve nem lehetett reményünk a győzelemre. A meccs a magyar hölgyuszósport sajnálatos stagnálása mellett bizonyít. Bolognában hölgyeinknek nem lesz keresnivalójuk.

A miting legérdekesebb eredményét a 200 méteres gyorsuszóhajóknak kitünő eredményre érte el.

Bárány István, erősen lefekezve, 2 p. 26,2 mp. alatt győzött, míg

Tarodó és a két szegedi Wannie-fiu jóval 2 p. 30 mp.-en belül érték a célhoz. Ha a négy versenyző a 2 p. 27,5 mp.-es átlagot Bolognában is kiúszták, aligha szenved ismét Németországtól vereséget.

Márpedig Bárány 2 p. 20 mp.-nél is jobb időre képes és a két Wannie is három hét alatt meg óriási javulhat.

Ami ezenkívül történt, az ugyancsak szomorú fényt vet a magyar uszósportra.

A melluszóhajóknak például 1 p. 23 mp. rossz idővel is egy osztrák uszó hódította el és a hátuszásban is az osztrák színek arattak diadalt.

A legkínosabb meglepetést Bartha Károly rossz szereplése keltette, aki a hátuszás négyes meznyében a negyedik helyen végzett, viszont Bitskey Aladártól legközelebbi rekordöntést várhatunk.

A gyorsan lepergett verseny részletes eredménye a következő:

Magyar-osztrák hölgymérkőzés.

200 m. melluszás: 1. Bienenfeld (Ausztria) 3 p. 22 mp. 2. Puchberger (Ausztria) 3 p. 26,4 mp. 3. Feit Franciska (NSC) 3 p. 37 mp. 4. Benkő Margit (Pannónia, Sopron) 3 p. 37 mp. Tizennyolc méterrel nyerte, 1 méterrel harmadik.

Pontátlárny: Ausztria 8, Magyarország 1. 100 m. hátuszás: 1. Szőke Kató (MUE) 1 p. 35,8 mp. 2. Konetzky (Ausztria) 1 p. 39 mp. 3. Fleischer (Ausztria) 1 p. 40,6 mp. 4. Verne Magda (UTE) 1 p. 40,5 mp. Tizenegy méterrel nyerte, 6 méterrel harmadik.

Pontátlárny: Ausztria 12, Magyarország 6. 100 m. gyorsuszás: 1. Löwy (Ausztria) 1 p. 21 mp. 2. Sipos Manci (NSC) 1 p. 25,6 mp. 3. Virág Éva (III. ker. TVE) 1 p. 24,4 mp. 4. Buchbinder (Ausztria) 1 p. 29,2 mp. Két és fél méterrel nyerte, testhosszal harmadik.

Pontátlárny: Ausztria 17, Magyarország 10. 300 m. vegyes staféta: 1. Ausztria A) csapata (Bienenfeld, Fleischer, Löwy) 4 p. 36 mp. 2. Magyarország A) csapata (Benkő, Szőke, Sipos) 4 p. 41 mp. 3. Ausztria B) csapata (Puchberger, Konetzky, Buchbinder) 4 p. 49 mp. 4. Magyarország B) csapata (Nemes, Verme, Virág) 4 p. 56,6 mp. Hat méterrel nyerve, 8 méterrel harmadik.

Végeredmény:

1. Ausztria ————— 23 pont
2. Magyarország ———— 13 „

Hírségi gyorsuszás, 200 m.: 1. Surányi Márton (NSC) 2 p. 42 mp. 2. Stum Károl (WSC, Ausztria) 2 p. 50,4 mp. 3. Gabori József (BBTE) 3 p. 14,4 mp.

100 m. II. oszt. gyorsuszás: 1. Nicora László (BBTE) 1 p. 03. mp. 2. Andor Lóránd (MAC) 1 p. 09,8 mp. 3. Mészáros János (NSC) 1 p. 10,2 mp.

Magyarország 1927. évi 200 m. gyorsuszó bajnoksága: 1. Wandrovitcz (Vienna) 1 p. 23 mp. 2. Hollósi Erigyes (NSC) 1 p. 23,2 mp. 3. Kóvési László (MTK) 1 p. 23,4 mp.

Magyarország 1927. évi 200 m. gyorsuszó bajnoksága: 1. Bárány István (MESE) 2 p. 26,2 mp. 2. Tarodó Géza (MESE) 2 p. 27,4 mp. 3. Wannie András (SZTE) 2 p. 27,8 mp. 4. Wannie Részó (SZTE) 2 p. 28,6 mp. 5. Bitskey Zoltán (MESE).

100 m. hátuszás: 1. Dvorzak (WSC, Ausztria) 1 p. 36,8 mp. 2. Bitskey Aladár (MESE) 1 p. 17 mp. 3. Ürlich János (SZAK) 1 p. 17,2 mp. 4. Bartha Károly (NSC) 1 p. 17,4 mp. Benvulással nyerte.

Műugrás: 1. Staudinger (I. WASC) 2. Stadtmayer (I. WASC).

Halsai nyerte a Balaton-bajnokságot. Siofoktól jelentik: A MUE vasárnap délutáni uszósversenye rekordösszege számú a 200 méteres Balaton-bajnokság volt, amelyet Halsai Gyula (UTE) nyert meg 28 p. 38,6 mp. alatt. Második Fábok István (MTK) lett 29 p. 28 mp. alatt, ha pedig Németh János (UTE) 31 p. 58 mp. alatt és negyedik Gencze János (OTE) 31 p. 58 mp. alatt. A hölgyusztók közül Dene Irén (NSC) hódította el az első szept. A harmas férfisporthatversenyben az UTE győzött.

Darányi József 14'74 méterre javította a sulydobás rekordját A MAC Hősök-emlékversenye

(A Reggel tudósítójától.) A Magyaróvárott és a Szolnokon egyidőben lefolyt atletikai versenyek miatt a MAC vasárnapi, a Hősök emlékének szentelt viadalán a szokottnál jóval gyéribb számmal indultak a versenyzők, a szép számban és előkelő közönség előtt lefolyt miting annak ellenére szép sikerrel folyt le. A verseny legkimagaslóbb eredményét

Darányi József, a MAC kiváló sulyátlétaja érte el, aki 14.70 méteres rekordját 14.74 méterre javította meg és így remélhető, hogy az idén még a 15 métert is meg fogja dobni.

Marvalits és Egri párharcra a diszkoszvetésben ismét Marvalits Kálmán győzelmeivel végződött közel 45 méteres eredménnyel, míg a rekordot Egri ezúttal csak 41.86 métert dobott.

A 15x400 méteres staféta sokat vesztett érdekességéből, hogy az MTK váratlanul nem állt starthoz és így a MAC fölényben győzött a BBTE és a legjobb átlálait Magyaróvárott indított FTC ellen.

A részletes eredmény a következő:

100 m. sulydobás (két előfutamból): 1. Bósszhegyi Gusztáv (MAC) 41 mp. 2. Odai Antal (BBTE) 41,5 mp. 3. Szalay Jenő (BBTE) 41,4 mp.

Távolugrás: 1. Farkas Mátyás (MAC) 601 cm. 2. Puspóki Tibor (MAC) 676 cm. 3. Somlai Elemér (MAC) 664 cm.

Sulydobás: 1. Darányi József (MAC) 14 m. 74 cm. (Országos rekord) 2. Egri Kálmán (MAC) 13 m. 01 cm. 3. Marvalits Kálmán (BTC) 12 m. 37 cm.

100 m. sulydobás (két előfutamból): 1. Gerő P. (KAOE) 50,9 mp. 2. Szalay Jenő (BBTE) 51,5 mp. 3. Krieger Vilmos (BTC) 55 mp. Szász István (KAOE) foladt.

Magasugrás: 1. Késárkői Kornél (BBTE) 178 cm. 2. Udvardy Sándor (BBTE) 178 cm. 3. Farkas Gyula (MAC) 174 cm. Késárkői az első helyért való döntében 183 cm-t ugrott.

1000 m. gótfutás: 1. Puspóki Tibor (MAC) 16,8 mp. 2. Farkas Mátyás (MAC) foladt.

1000 m. sulydobás: 1. Belloni Gyula (MAC) 4 p. 09,6 mp. 2. Bósch Gyula (SSTE) 4 p. 18,5 mp. 3. Horváth István (BTC) 4 p. 22,9 mp.

Diszkoszvetés: 1. Marvalits Kálmán (BTC) 44 m. 69 cm. 2. Egri Kálmán (MAC) 41 m. 86 cm. 3. Bertalan György (BBTE) 38 m. 29 cm.

800 m. sulydobás: 1. Saizeti István (MAC) 2 p. 06,7 mp. 2. Belloni Gyula (MAC) 2 p. 11 mp. 3. Doros István (MCSE).

Budavári: 1. Karlovits János (MAC) 355 cm. 2. Andor László (MAC) 345 cm. 3. Nagy Ernő (MAC) 320 cm.

3000 m. sulydobás: 1. Birkenbauer (Nyárfás) István (SSTC) 9 p. 20,4 mp. 2. Ferihögyi Erigyes (MTK) 9 p. 34,6 mp. 3. Osuszt Gyula (MTE) 9 p. 50 mp.

Gravelleptes: 1. Szemes Béla (MAC) 60 m. 90 cm. 2. Rudavári Márton (BBTE) 55 m. 41 cm. 3. Tiedl László (Dorogi AC) 47 m. 87 cm.

150-200 m. staféta: 1. MAC (Császár, Mendélyvári, Benedek, Benke, Gal, Belloni, Tasi, Székely, Vitéz Bánk, Pintér, Puspóki, Farkas Somlai, Rószahajó, Darányi) 13 p. 28,4 mp. 2. BBTE 13 p. 39,4 mp. 3. FTC 14 p. 48 mp.

100 m. gótfutás, Budapest kerületi bajnoksága: 1. Várnai (MTK) 59 mp. (Hírségi rekord) 2. Spizák (TTC) 62,3 mp. 3. Forrai (BBTE) 63,8

A Hungária Wekerletelepen, a Hungária új csapata vasárnap Wekerletelepen mutatkozott be, ahol a nemrég alakult profi Wekerle FC ellen 6:2 (3:0) arányban fölényt győzelmet aratott.

A Sabária a Viennát is legyőzte. Szombathelyről jelentik: A Sabária vasárnap a reprezentatív válogatottal rendezte évesi Viennát aitta vendéglát, amely ellen 1:1 félidő után 2:1 arányban értékes győzelmet aratott.

Magyar teniszjátékosok sikere Salzburgban. Salzburgban nemzetközi teniszverseny volt Salzburg bajnokságáról, amelyben Hecht Ede, aki tulajdonképpen osztrák a legkiválóbb magyar műkorcsolyázóknak, a harmadik helyre került.

Felelős kiadó: Róna Ölfű igazgató „Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII. Conti-n. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Házmeztért keresek

lehetőleg állami alkalmazottat vagy nyugdíjast pesti környéki villába, aki kertészkedésért. Kevés munka ellenében szép szoba-konjhis lakás, élekmarral. Ajánlatok „Gyermektelen” jellegre A Reggel kiadóhivatálába

Kerékpárok,

alkatrészek és gumik a legolcsóbb gyári árral. A Vághyúri Széria és Starling kerékpárok lerakata. Gyűződjön meg feltűnő ócska árral!

ZALOGCÉDULÁKAT

Székely Emil Kírály-utca 51. (Zöld-szempóna I. szomb.) 207/99

Nagyforgalmu budapesti trafikhoz pénzes társat keresek

részesezéssel. 2000 pengével. Személyes közreműködés megkívánthat. Ajánlatok „Havi 120 pengő fizetés” jellegre a kiadóhivatálába